ҚАРДОШ ОЗАРБАЙЖОН ПАХТАКОРЛАРИ МАСЛАҲАТИГА АМАЛ ҚИЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 143 (3115). | Шанба, 24 июль 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ РУМИНИЯДА БЎЛИШИ

БУХАРЕСТ, 23 июль. (ТАСС). Руминия Компартиясининг IX съездида қатнашаётган КПСС делегациясининг аъзолари кеча Аржеш областидаги Штефэнешть тажриба — узумчилик хўжалигини бориб кўрдилар. Хўжалик раҳбарлари адрларда мева дарахтлари ва ток ўстириш усулларини Совет меҳмонларига гапириб бердилар.

ТАСС АХБОРОТИ

„Космос-76" парвозда

1965 йил 23 июлда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-76» учирилди. Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари, орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радио система; приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик система бор.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаштирувчи — ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

МУСОБАҚАДОШ ОЗАРБАЙЖОНЛИКЛАР ОБЛАСТИМИЗ ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

ЧЕКАНКА ВА СУҒОРИШГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхозда ҳаммани ҳаяжонга соладиган, қувонтирадиган воқеа бўлиб ўтди. Бу воқеа бу ерга мусобақадош озарбайжонликлар келган куни бўлди. Каспий бўйи республикасининг донгдор пахтакори С. Мусаева Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Мутал ота Қаюмов билан учрашди.

Мана ҳозир ўзбек ерида кекса ўзбек пахтакори билан қардош озарбайжонлик, меҳнатсевар аёл Мусаева олинган мажбуриятларни шараф билан бажариш юзасидан бир қарорга келиб шу тўғрида шартнома тузишмоқда.

Мутал ота бу йилги шароит, уни енгиш учун сарф қилинган меҳнат, кишиларнинг фидокорликлари тўғрисида завқланиб сўзлайди.

— Кучли техникага эга бўлган биз пахтакорлар ҳамжиҳатлик билан ишлаб ноқулай об-ҳаво шароити туфайли содир бўлган қийинчиликларни енгиб, мана кўриб турибсизлар, мажбуриятимизга яраша ҳосил етиштирдик. Биз бунга хотиржам бўлмаймиз. Сизларни ишонтириб айтамизки, мўлжалдаги 440 тонна пахтани давлат хирмонига топшириш учун астойдил курашамиз.

Озарбайжон КП Бардин район комитетининг секретари ўртоқ И. Иброҳимов бошчилик қилаётган ўзаро текшириш бригадаси икки кун давомида Ўрта Чирчиқ районидаги кўпгина хўжаликларда бўлди. Улар «Ленин йўли», «Полярная звезда», Терешкова номли, Куйбишев номли, Энгельс номли, Ленин номли, Калинин номли ва «Северний маяк» колхозларида бўлганларида бу хўжаликларнинг пахтакорлари ва механизаторлари мўл ҳосил учун курашни қизғин давом эттираётганликларини кўриб пахтакорларнинг ишидан мамнун бўлдилар.

Қардошлар ютуқларни қувонч билан таъкидлаш билан бирга Ўрта Чирчиқ район хўжаликларидаги бир қанча камчиликларни ҳам аниқладилар. Куйбишев номли колхознинг Б. Оқбердиев, «Полярная звезда» колхозининг И. Цой, Терешкова номли колхознинг С. Усмонов ўртоқлар бошлиқ звеноларида ғўза сершох бўлиб ўсиб кетганига қарамай, шу кунгача чеканка қилинмаётир. Баъзи карталарда ғўзани чанқатиб қўйиш ҳоллари кўзга ташланди. Бу эса шона ва гулларнинг тўкилишига сабаб бўлаётир.

Чеканканинг кечикиши ва ғўзанинг чанқатилиши шу вақтгача қилинган ишларимизнинг орқага кетишига сабаб бўлади. Бу камчиликларни тезда тугатиш керак. Райондаги баъзи раҳбарлар сув камчил деб нолиётганликларини алоҳида таъкидлаган мусобақадошлар, уларнинг бу даъвоси нотўғри эканлигини, агар оқилона фойдаланилса районда сув етарли эканлигини уқтирдилар. Сувдан тежаб-тергаб фойдаланаётган хўжаликларда сув камчилиги сезилмаётир. Масалан, Терешкова номли колхознинг Юсуф Юнусов бошлиқ звеносида ғўзани суғориш билан культивация қилиш бир-бирига узвий боғлаб олиб борилаётганлиги сабабли тупроқ етилиши билан уни юмшатиш ишлари бошланмоқда. Лекин шу колхознинг А. Тўхтаев бошлиқ звеносида суғориш билан культивация қилиш ўртасида узилиш бўлиб қолмоқда. Оқибатда ер ўтиб кетиб культивацияга қадар ғўзани иккинчи марта суғоришга мажбур бўлинмоқда. Бундай ҳолни Ленин номли колхозда ва бошқа хўжаликларда ҳам учратиш мумкин.

Озарбайжонликлар район хўжаликларида чеканка жуда суст олиб борилаётганлигидан афсусландилар. Чеканка тез суръатлар билан ўтказилаётган жойларда ҳам бу соҳада қўл кучидан фойдаланилмоқда. Машина билан чеканка қилиш яхши йўлга қўйилмаган. Умуман, ўртачирчиқликлар машина билан чеканка қилишга етарли аҳамият бермаётирлар.

Меҳмонларнинг айтишига қараганда, улар тўрт йилдан бери барча майдонлардаги ғўзани фақат машина билан чеканка қилмоқдалар. Бунда иш муддати қисқаради, шу билан бирга бир йўла культивация қилиб ҳам кетилади.

Озарбайжонликларнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, чеканка механизациялаштирилган хўжаликларда гектаридан олинадиган ҳосил кейинги йилларда бирмунча ошган, меҳнат унуми кўтарилган, таннарх пасайган. Меҳмонлар ўртачирчиқликларга бу ҳақдаги ўз тажрибаларини батафсил сўзлаб бердилар.

Озарбайжонликлар Ўрта Чирчиқ район пахтакорларига суғоришни кучайтириш, ўргимчакканани тезроқ қириб ташлаш, чеканкада механизмлардан фойдаланиш зарурлигини алоҳида айтдилар. Улар Ўрта Чирчиқ район пахтакорлари мўл ҳосил етиштириш учун зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар, агар бу кураш июль ва август ойларида ҳам давом эттирилса район пахтакорлари зиммаларидаги социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар, деб ишонч билдирдилар.

Суратда: мусобақадош озарбайжонлик пахтакорларнинг вакиллари «Северний маяк» колхози пахта далаларида ғўза парваришининг боришини кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

МУСОБАҚАДОШЛАР

Чарақлаган қуёш пахтазор водиларга нур сочаяпти. Ҳарорат кундан-кунга кўтарилаяпти. Шундай кезларда тунда ғўзаларга сув таралса айни муддао бўлади. Тонггача пушталари қорайиб чиқади, ғўза кундузи қуёш нуридан баҳраманд бўлиб янада яшнаб кетади. Илдизи бақувват бўлади. ҳосил шохлари кўпаяди.

Деҳқоннинг юрагидаги бу гапларни бизга моҳир механизатор, звено бошлиғи Абдукарим Абдураҳмонов айтди. Ҳақиқатан ҳам шундай. Звенода тунги суғоришга катта эътибор берилаяпти. Ҳусанбой Ҳолиқов, Абдуазиз Ваҳобов ўртоқлар смена билан ишлаб эгатларга меёрида жилдиратиб сув тарашаяпти. Улар бир литр сувни ҳам исроф қилмай бу йилги сув танқислигини сездиришмаяпти.

— Бу йил чигит экишни ўтган йилдагига қараганда 10 кун илгари тамомладик, чигит униб чиқиши биланоқ парваришга киришдик. Ҳозиргача қатор оралари тўрт марта комплекс ишланди. Ғўзамизнинг ҳозирги ривожи, ҳосилини кўздан кечириб 25 августдан теримга тушишни мўлжаллаб турибмиз, — ишонч билан ҳикоя қилади звено бошлиғи.

Астойдил қилинган ҳаракатнинг меваси кўзга ташланиб турибди. Ҳосил шохлари етарли, кўсак, шона, гул кун сайин кўпаймоқда.

Бу звенонинг 56 гектар пахта майдони бор. Шунинг ҳар гектаридан пландаги 36 ўрнига 43,3 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбурияти олинган. Пахта пишиб етилгунча ғўза қатор ораларига ишлов бериш, қондириб суғориш, шарбат оқизиш каби дала ишлари қизғин давом эттирилсагина кўзлаган маррага етиш мумкин. Звено аъзолари буни яхши биладилар. Шунинг учун ҳам улар июль ойини долзарб ой, ҳосилга-ҳосил қўшадиган ой, деган шиор билан ишламоқдалар.

Ўртоқ Толип Дўсақулов, Абдукарим Абдураҳмоновнинг елкадош мусобақадоши. Бу звенода ҳам ғўза парвариши ҳар қачонгидай авжида. Звенода 52 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 43,3 центнердан хирмон кўтариш учун кураш кетаяпти.

Мусобақадошлар чеканкани ҳам вақтида бошлашди. Ҳозиргача 90 процент ердаги ғўза қўлдан чиқарилди.

Х. ҲАЙДАРОВ.
Юқори Чирчиқ, «Правда» колхози.

МАШИНАНИ ШАЙЛАНГ

Асад кирди. Бу — деҳқон экини ясанадиган давр. Ҳар бир киши йил бўйи тер тўкиб қилган меҳнатининг самарасини кўргиси, қувонгиси келади. Ўтган ойлар сингари бу давр ҳам қизғин меҳнат, ғайрат ва шижоат билан ўтмоғи керак. Асад шона ва гулларни, салмоқдор кўсакларни кўпайтирадиган, ҳар бир тупни, ҳар бир қатор ва пайкални баракали ҳосил билан безайдиган давр бўлсин.

Миришкор деҳқоннинг даласи хозирданоқ серфайз. Илғор хўжаликларни меҳр билан парвариш қилинган ғўзалари 5—6 тадан кўсак туккан. Колхозчи ва совхоз ишчиси баракали меҳнати мевасидан завқланмоқда. Бу хўжаликларда ҳар бир кун, ҳар бир соатдан ҳосилга-ҳосил қўшиш, тупларни олтин дурдоналар билан безаш учун фойдаланилмоқда. Қониб сув ичган, вақтида озиқлантирилиб, на ўтга, на ҳашаротга олдирилмаган. ғўзаларнинг бир текис, серҳосил бўлиб ўсаётгани ҳар бир кишини ҳам завқлантиради.

Асад деҳқонлардан, колхоз ва совхоз раҳбарларидан катта фронтга — йиғим-терим палласига пухта ҳозирлик кўришни, ҳамма нарсани шу кунларда тахт қилиб қўйишни талаб этади. Бу йил областимиз пахтакорлари 150 минг тоннага яқин «оқ олтин»ни зангори кемаларда териб олишга қарор қилганлар. Бу катта ва масъулиятли вазифа. Хўш, машина теримига тайёргарлик қандай аҳволда? Ҳар бир ишни ўз вақти-соатида ўтказиб, куз тараддудини олдиндан кўрган жойларда машина теримига тайёргарлик, агрегатларни ремонт қилиш ва бошқа ишлар бирмунча яхши ташкил этилган.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозда терим агрегатлари деярли ремонтдан чиқарилиб тахт қилиб қўйилган. Бу ерда машина теримига йил бошиданоқ ҳозирлик кўрилди Пахтаси машинада териладиган ерлар баҳорданоқ яхшилаб ишланади. Квадратларнинг аниқ бўлишига, ғўза парваришининг сифатли ўтишига ҳар бир механизатор, комплекс механизациялашган звено бошлиқлари шахсан жавобгар ҳисобланади. Машинанинг қадрига етган, унинг деҳқон дўсти, мададкори ва яқин ёрдамчиси эканлигини тушунган бу хўжаликда пахтанинг деярлик ҳаммасини машиналарда териш қатъий шиор қилиб қўйилган. Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, 1 ва 2-«Оққўрғон» совхозлари ҳамда бошқа хўжаликларда терим агрегатларини мавсумга тайёрлаш қизғин бормоқда.

Областимиз қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни механизациялашда ўтган йили катта муваффақиятга эришдик. Машинада пахта териш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар ошиғи билан бажарилди. Кўпчилик хўжаликлар терим ишларини механизациялашда юксак натижаларга эришдилар. «Зангори кема» капитанларининг ғайрат ва шижоати, қаҳрамонона ишлари ҳаммани қойил қолдирди. Тюпкочилар, турсунойчилар сафига юзларча янги-янги кишилар қўшилди. Эндиликда ҳар бир колхоз ва совхознинг моҳир механизатори, машиналар тилини яхши билиб олган азамат йигитлари, меҳнатсевар қизлари бор. Улар қишлоқ интеллигенциясининг илғор отряди, деҳқончилик ва чорвачилик ишларини комплекс механизациялашда ҳақиқий курашчилардир. Қишлоқ хўжалигида комплекс механизациялашган звенолар ташкил этилганлиги ва бу звеноларнинг меҳнатда мўъжизалар яратаётганлиги областимизнинг катта ютуғидир.

Комплекс механизация учун кураш байроғини баланд кўтарган ва бу ишда ташаббускор бўлган областимизнинг бундан кейин ҳам олға боришини таъминлаш партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, ҳар бир коммунист ва меҳнаткашнинг жанговар вазифасидир. Шу нуқтаи-назардан олиб қараганда бу йилги ишлар қандай аҳволда. Ҳозиргача 3.230 машинадан 1.244 таси ремонт қилинган. Вақт ўтяпти. Ҳар бир кун ғанимат. Лекин айрим районларда ҳамон беғамлик ва бепарволик кайфияти ҳукм сурмоқда. Машина теримида ҳамиша илғор ва машъал ҳисобланган Оққўрғон районида, шунингдек Бўка, Янгийўл, Юқори Чирчиқ район хўжаликларида бундай аҳволни кўриш мумкин. Бу районларнинг колхоз ва совхозларида терим агрегатларининг ярми ҳам ремонт қилинмаган. Бўка районидаги «Гулистон» колхозида машиналар қаровсиз аҳволда. Ремонтчиларнинг меҳнат унуми паст.

Терим машиналарини ремонт қилиш, механик-ҳайдовчилар тайёрлаш область қишлоқ хўжалик техникаси бирлашмаси ва унинг жойлардаги бўлимларининг ўз ишларини қанчалик пухта ташкил этганликларига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бироқ бу ташкилот раҳбарлари ишда масъулият сезмаётирлар. Улар ҳар хил баҳоналар билан ишни орқага суриб келмоқдалар. Керакли запас қисмлар районларда ўз вақтида етказиб берилмайди. Арзимаган нарса учун бир неча юз километрлаб йўл босилади ёки бир неча кун вақт бекорга кетади. Устахоналарда, ремонт базаларида қатъий интизом ўрнатилмаган. Ремонтни тезлаштириш юзасидан оператив чоралар кўрилмаётир.

«Зангори кема»лар кенг пахтазорлар бўйлаб кезадиган кунлар яқинлашмоқда. Машина теримини намунали ўтказиш партия ташкилотларимизнинг бош вазифасидир. Қишлоқ хўжалигини йил сайин комплекс механизациялаш КПСС Марказий Комитети март Пленуми қўйган ва партиямиз ҳамиша олға сураётган ғоят муҳим масаладир. Шунинг учун район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари ва комитетлари бу ишни ўз қўлларига олишлари, коммунистлар, хўжалик ташкилотлари эътиборини машина теримига намунали тайёргарлик кўришга, терим агрегатларини тезроқ ремонтдан чиқариб мавсумга тахт қилиб қўйишга қаратишлари керак. «Узсельхозтехника» область бирлашмаси ва унинг жойлардаги бўлимлари ишда юксак масъулият сезиб, ҳар бир машинанинг терим вақтида соз ишлашига, ҳар бир механик-ҳайдовчининг унумли меҳнат қилишига эришиш учун ҳозирдан тегишли тадбирлар кўришлари лозим.

Далаларда меҳнат ғайратини бир минут ҳам бўшаштирмайлик. Экинларимизни — ҳар бир тупни олтин дурдоналар билан безайлик. Олтин кузнинг баракали хирмонини кўтаришга ҳамма нарса тахт қилинсин. Машиналар шай бўлсин!

Кўз қувнайди

Катта-катта карталарда мавж уриб ўсаётган, шона гул билан безаниб, кўсаклардан маржон тақаётган ғўзаларни кўриб кўзингиз қувнайди.

— Биз бунга осонлик билан эришаётганимиз йўқ, — дейди миришкор сувчи Мамасодиқ ота Маматқулов, — чигит бир текис ундириб олингандан кейин дарҳол ишловни бошлаб юбордик. Биринчи навбатда ишнинг сифати учун курашдик. Мана, натижа ёмон бўлмаяпти, меҳнатимизнинг меваси кўриниб қолди.

Мамасодиқ ота учинчи сувдан бошлаб ғўзаларга «шарбат» берилаётганлигини айтди. Унинг экинга нафи жуда катта. Шарбат берилган ғўза бақувват ўсади, шона ва гулларини тўкиб юбормайди. Кўсаклар тўқ бўлади, ҳосил эрта етилиб, пахта барвақт очилади.

Ўз касбини жондан севган, бу соҳада бой тажриба орттирган Мамасодиқ отанинг сўзларидан билиниб турибдики, ўртоқ Хожимурод Мавлонов бошлиқ участкада июль мўл ҳосил тўплайдиган, зарбдор ой деб эълон қилинган. Гектаридан 40 центнердан. Бу айтишгагина осон. Зиммага олинган шу мажбуриятни уддалай олиш, ҳар гектар ерда мўлжалдаги ҳосилни тўплаш учун тер тўкиш, ғўзага юрак ҳароратини бахш этиш, ишнинг кўзини билиб меҳнат қилиш керак. Демак шу ой ичи ҳар бир туп ниҳолни ўз фарзандидек ардоқлаб парвариш қилган миришкор деҳқонларгина хирмонларини баракали қила оладилар.

Хожимурод Мавлонов бошлиқ участкада ҳосилдорлик йилдан-йилга ошяпти. Ўтган йили деҳқонлар ҳар гектар майдондан 39 центнердан «оқ олтин» олишган эди. Бундай юқори кўрсаткичга механизациядан яхши фойдаланганликлари, ҳар туп ғўзани тўйдириб эрта озиқлантириб, қондириб суғорганликлари туфайли эришдилар.

Шу кеча-кундузда ҳам ғўза қатор ораларига сифатли ишлов бериш, озиқлантириш ва суғориш белгиланган қатъий график асосида бир-бирига боғлаб олиб боріляпти. Сув камчил бўлган бу йилги шароитда ундан тежаб-тергаб фойдаланишга, ишни икки сменада ташкил этиб кам сув билан кўпроқ майдондаги ғўзани суғоришга алоҳида эътибор берияпти.

Шундай, Ленин номли колхознинг қайси бир участка ва звеносида бўлманг, ҳамма ерда ғўза парвариши намунали ўтказилаётганлигининг гувоҳи бўласиз. 462 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтариб она-Ватанга жами 1032 тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилган колхоз азаматларининг ғўзаси ўтган йилдагига нисбатан бу йил қарийб 20 кун илгари қийғос гулга кирди.

Хўжаликнинг моҳир механизаторлари Аҳмад Рўзиматов, Сайфуддин Маҳкамов, Рўзимат Қорабоев, Сайфуддин Ҳасанов каби «пўлат от» жиловкорлари ҳосилга-ҳосил қўшиш учун бошланган зарбдор ойликда социалистик мусобақанинг пешқадамлари бўлишмоқда.

Ленин номли колхоз деҳқонлари етти йилликнинг сўнгги йилида она-Ватан хирмонига баракали пахта ҳосили тўкиш билан бирга Тошкент ва Иттифоқимиз саноат марказларининг аҳолисига 1375 тонна картошка, 2900 тонна сабзавот, 255 тонна мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун курашмоқдалар.

М. МИРХЎЖАЕВ.
Оржоникидзе райони.

МЎЛ ҲОСИЛ ИШТИЁҚИДА

Июль ойини мўл ҳосил тўплашда зарбдор ой деб билган уста пахтакорлар шу кеча-кундузда ғўза парваришини тобора авж олдирмоқдалар. Буни Янгийўлдаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг ўртоқ Аббос Исмоилов бошлиқ комплекс механизациялашган звеноси мисолида ҳам кўриш мумкин. Ғўза парвариши бошлангандан буён дала ишлари юксак агротехника қоидалари асосида бажарилаётганлиги туфайли ҳозир ҳар туп ўсимликда мўл ҳосил тўпланган. Пайкалларда бегона ўтни учратмайсиз. Қўл чопиғида Норбуви Рисбекова, Бозоргул Очилова, Гулойша Мирзахонова сингари меҳнатсеварлар бошқаларга ўрнак кўрсатаётган бўлишса, қатор ораларини икки томонлама сифатли культивация қилишда механизаторлардан Ҳамид Ваҳилов ва Эсонбой Тўйчибеков ўртоқлар бошқаларга ўрнак кўрсатишаяпти.

Ғўзани қондириб суғориш сувчидан катта маҳорат ва масъулият талаб этади. Кўчқор Очилов билан Олтин Рисбеков ўртоқлар буни яхши тушунишади. Шунинг учун ҳам улар ишлаётган пайкалда бирор қарич майдоннинг суғорилмай қолиб кетганини кўрмайсиз.

— Бу йил ҳам ҳар йилгидек мўл ҳосил иштиёқида меҳнат қилаяпмиз, — дейди звено бошлиғи Аббос ака, — 60 гектар ерда деҳқончилик қилмоқдамиз. Ҳосилдорлик юзасидан белгилаган маррамиз — 31 центнер. Ғўзаларимизнинг ҳозирги аҳволи чакки эмас. Лекин биз бунга маҳлиё бўлиб қолиб ишни бўшаштириб юбораётганимиз йўқ. Аксинча ғўза парваришини кун сайин авж олдиришга, ҳосил нишоналарини янада кўпайтиришга астойдил ҳаракат қилаяпмиз.

Б. ҚУРБОНОВ.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида бу йил 115 та пахта териш машинаси ишлайди. Совхоз коллективи машиналарни терим мавсумига пухта тайёрлаб қўйиш учун шу кунларда ремонт ишларини кучайтириб юборди Суратда (чапдан ўнгга): слесарлардан А. Кудасов, Н. Худайкин, А. Громов ўртоқлар. Улар топшириқни бир ярим-икки ҳиссадан адо этмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг иккинчи секретари Александр Степанович **Пономарев** партия органларида кўп йил ишлаганлиги ва туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Партия-давлат КОНТРОЛИ АМАЛДА

КОРХОНА ЖОНКУЯРЛАРИ

Кейинги пайтда заводимиз цехларида меҳнат унумдорлиги анча ортди, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати яхшиланди. Шу туфайли ҳам «Союзсельхозтехника»нинг қабул қилиб олувчи кишилари томонидан тайёр маҳсулотни қайтариб юборишдек кўнгилсиз воқеа камдан-кам рўй бермоқда.

Бундай муваффақиятга биз қандай эришмоқдамиз? Аввало завод дирекцияси ва партия ташкилотининг бевосита раҳбарлиги, қолаверса, партия-давлат контроли комитетига кўмаклашувчи умумзавод группаси ва цехлардаги группалар аъзоларининг актив ёрдамида ана шундай бурилиш юз бермоқда.

Халқ назоратчилари — кўмаклашувчи группа аъзолари план ва топшириқларнинг бажарилиши, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг қандай амалга оширилаётганлиги, илғор тажрибаларнинг жорий қилиниши устидан доимо контроллик қилиб борадилар.

Заводимизда ҳар ҳафтада бир марта сифат куни ўтказилади. Ўша куни цехларда маҳсулот сифатининг яхшиланиши устидан халқ назоратчилари томонидан ўтказилган текширишлар якуни муҳокама қилинади. Қайси цех қандай ишлаяпти, кимнинг ишидан ўрнак олса, тажрибасини оммалаштирса арзийди-ю, кимлар ўз вазифасига совуққонлик билан қараяпти? Сифат кунида ана шу масала кўрилади ва камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланади.

Кўмаклашувчи группанинг цехларда тўртта сектори бор. Ана шу сектор ёрдамида заводдаги айрим цехларни реконструкция қилиш қандай бораётганлиги, темир йўл вагонларининг юк ортиш ва тушириш вақтида белгиланганидан ортиқ даражада тўхтаб қолиш сабаблари ўрганилди. Заводнинг 1, 3, 4, 6, 10-цехларида саратовлик машинасозларнинг методи асосида узлуксиз планлаштиришнинг биринчи этапи жорий қилинмоқда. Бу цехларнинг коллективлари ана шу янги усулни тезроқ жорий этиш юзасидан бошқа цехларга қарата мурожаат қабул қилдилар.

Партия-давлат контроли комитетига кўмаклашувчи группа ўз ишида ҳар хил усуллардан фойдаланмоқда. Айниқса, унинг участкалар бўйича у ёки бу иш яхши йўлга қўйиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаб чиқиб, кўпчиликка қарата мурожаат асосида иш олиб бораётганлиги диққатга сазовордир.

Лекин, ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Биз цех группаларига кўнгилдагидек раҳбарлик қила олмаётирмиз. Яна шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, баъзи цехлардаги кўмаклашувчи группа аъзоларининг сони етарли эмас. Бу ҳол ўйланган ишни охирига етказишда анча қийинчилик туғдирмоқда.

Текширишларни ўтказиш ишига активлар жуда кам жалб қилинади. Натижада кўпгина муҳим масалалар халқ назоратчиларининг эътиборидан четда қолиб келмоқда. Ваҳоланки, заводда камчиликлар озмунча эмас. Завод биринчи ярим йилликда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажарган бўлса ҳам, айрим цехлар бир меёрда ишламади. Меҳнатни ташкил қилиш, хомашё етказиб беришда катта камчиликлар бор. Агар халқ назоратчилари тўла куч ва ғайрат билан меҳнат қилганларида эди, ўз вақтида бундай камчиликларнинг олди олинарди.

Область партия-давлат контроли комитетининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида ишимиздаги ютуқлар қайд қилиниши билан бирга камчиликларимиз ҳам очиб ташланди.

Бундан буён ана шу камчиликларни тугатиш учун нималарга эътибор беришимиз кераклиги кўрсатиб ўтилди. Биз эндиликда ишни планлаштиришда ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш, бунинг учун мутахассислар, илғорларнинг тажрибаси, рационализатор ва ихтирочиларнинг таклиф ва мулоҳазаларидан фойдаланишга алоҳида аҳамият берамиз.

Меҳнатни оқилона ташкил этиш, янги технологияни жорий қилиш ва такомиллаштириб бориш ҳар биримизнинг диққат марказимизда бўлади. Тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифати устидан назорат қилишни ҳар қачонгидан ҳам кучайтирамиз. Текшириш ўтказиш вақтида у ёки бу иш жараёнини чуқур ўрганиб, камчиликларнинг келиб чиқиши сабабларини аниқлаш, сўнгра эса бу камчиликларни тезроқ тугатиш учун кандай чоралар кўриш ҳақида завод дирекцияси ва партия ташкилоти билан бамаслаҳат иш олиб борамиз.

Халқ назоратчиларининг тажрибасини оммалаштиришга бундан буён ҳам катта эътибор берилади. Ҳозир цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказилмоқда. Ана шу йиғилишларда цех кўмаклашувчи группасининг раислари ҳам сўзга чиқиб, ўзлари қилган ишлар ҳақида ҳисоб берадилар. Бундан кейин қилинадиган ишларни маслаҳатлашиб оладилар.

Завод ишлаб чиқаришида янгидан-янги ютуқларга эришишда кўмаклашувчи группа аъзоларининг ҳиссаси бундан буён ҳам баракали бўлади.

А. МУРАВЬЕВ.

«Ташсельмаш» заводи партия-давлат контроли комитетига кўмаклашувчи группасининг раиси.

НУРНИ ИСРОФ ҚИЛМАНГ

Уларга гап қор қилмади. Бўлмаса илгари ҳам шу масала бўйича область партия комитети ва область ижроия комитети партия-давлат контроли комитети текшириш ўтказиб, корхона раҳбарларини қаттиқ огоҳлантирган эди. Лекин завод директори Ҳикматов ҳам, бош инженер Муҳамедов ҳам «хўп бажарамиз» дейишди-ю, илгаригидек пинакларини бузишмади. Комитетнинг 1964 йил 13 ноябрдаги қарорида кўрсатилган камчиликларга барҳам бериш устида бош қотириш ҳаёлларига ҳам келмади. Хўш, оқибат нима бўлди? Раҳбарларнинг ношудлиги билан электр энергияси исроф бўлишда давом этаверди!

Заводда ғишт қуритиш жараёни 20—23 процентга чўзилиб кетмоқда. Бу ҳол, албатта, қўшимча энергия талаб этади. Тупроқ тайёрлашни айтмайсизми, бунда ҳам иш технологияси бузилаяпти. Завод раҳбарлари мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланишганда эди, кўплаб энергияни тежаб қолиш мумкин эди. Бунинг учун завод территориясида очиқ майдон ташкил этилиб, хом ғишт қуёш тафти билан қуритилганида биринчи квартал давомида 35,1 минг киловатт-соат электр энергияси сарф бўлмасди. Ғиштни пишириш ва қуритиш режимига тўла риоя қилинганида эса; ўтган йили 120 минг киловатт-соат нур иқтисод қилинган бўлар эди. Лекин бу аччиқ сабоқлардан 5-ғишт заводлари бошқармаси раҳбарлари тегишли хулоса чиқариб олмадилар.

Сергелидаги темир-бетон конструкциялари ва шпаллари заводи директори Ортиқхўжаев ҳам нурга «ошиқлар»дан чиқиб қолди. Ҳикматовдан қолсам отимни бошқа қўяман, деб у ҳам бўлар-бўлмасга электр энергиясини сарф қилаверди. Заводда ишлаб чиқариш технологияси бузилган. Компрессор установкалари рационал ишламайди. Биргина шулар ҳисобига 1965 йилнинг биринчи кварталида корхона бўйича 219,8 минг киловатт-соат электр энергияси нормадагидан кўп сарф қилинди. Бу ҳол бош инженер Прокудинни ҳам ташвишга солмади. Нима, энергия исроф бўлса станцияларимиз кўп, етказиб бераверади-да, деган хаёл билан бамайлихотир юраверди.

Чиллаки чиллакини кўриб чумак уради, деганлари ҳақ экан. Оҳангарондаги «Подземгаз» станциясида паст босимли компрессорлар унумдорлигини тартибга солиб турувчи автоматик қурилманинг йўқлиги корхона учун қиммат тушаяпти. Ишлаб чиқарилган ҳаво бекордан-бекорга кўкка совуриляпти. Биргина шу кемтик ҳар йили 4,5 миллион киловатт-соат энергиянинг бекорга сарф бўлишига сабаб бўлмоқда.

Компрессор унумдорлиги ғоятда пасайиб кетган. Сўрғич трубопроводлар нотўғри ўрнатилган. Фильтрлар эса йўқ. 2 СГ—50 ва 55—В компрессорлари тўғри калапанларсиз ишлаяпти. Натижада тайёрланаётган маҳсулот сифати ҳам пасаймоқда.

Электр энергиясини беҳуда исроф қилиш Юқори Чирчиқ районидаги жут-каноп заводида, Олмалиқдаги ёғ-мой заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати ва бошқа кўпгина корхоналарда ҳам содир бўляпти. Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети партия-давлат контроли комитети яқинда нурни иқтисод қилиш бўйича текшириш ўтказиб, ана шундай камчиликларни аниқлади. Комитет 5-ғишт заводлар бошқармаси бош инженери Муҳамедов, Сергелидаги темир-бетон конструкциялари ва шпаллари заводи бош инженери Прокудин, Абразив буюмлари комбинати бош инженери Айрапетов ва инженер Жирний ўртоқларни қаттиқ огоҳлантирди. Тошкент, Олмалиқ ва Оҳангарон шаҳарлари партия-давлат контроли комитетларига кўмалкашувчи группалар раҳбарларига электр энергияси сарф қилиш устидан пухта назорат ўрнатиш топширилди.

Ж. НОСИРОВ.

АКТИВ НАЗОРАТЧИЛАР

Тўлаган Раимов Янгийўлдаги профессионал техника билим юртининг директор ўринбосари бўлиб ишлайди. Айни пайтда, у район партия комитети партия-давлат контроли комитетининг штатсиз инспектори ҳам. Бу соҳада ҳам у зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишламоқда. Бўш вақти бўлди дегунча район партия-давлат контроли комитетига келади, қандай топшириқлар борлиги, нима иш қилиш кераклиги ҳақида маслаҳатлашади.

Тўлаган Раимов кўпинча колхоз ва совхозларда бўлади. Хўжаликларда колхоз уставига қандай амал қилинаётганлиги, жамоат мулкини сақлаш ва уни талон-тарож қилинишига йўл қўймаслик учун кенг жамоатчиликка суяниб иш олиб боради.

— Ҳозирги кундаги асосий вазифа, — дейди у, — ғўза парваришини давом эттириш билан бирга пахта йиғим-теримига ҳам тайёргарлик кўришдир. Яқинда биз бу соҳада текшириш ўтказдик. Райондаги 3—4 хўжалик далаларини айланиб кўрдик. Шу нарса маълум бўлдики, кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари вақг эрта деган кайфиятга берилиб, йиғим-теримга тайёргарликни эсларига ҳам келтиришмаяпти. Масалан «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозида худди шундай кайфият ҳукм сураяпти. Колхозда тош-тарозилар бору, лекин уларни ремонт қилишга киришилмаган. Раҳбарлар бу камчиликларни тан олишди, биринчи августдан кечиктирмасдан, албатта, тузатамиз деб ваъда беришди.

Бу, жамоатчи инспектор Тўлаган Раимовнинг қилаётган ишларидан бир шингили.

Областда бундай жонкуяр, эл манфаати йўлида кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, фидокорлик билан меҳнат қиладиган, камчиликларга муросасиз назоратчилар оз дейсизми.

Яқинда область партия-давлат контроли комитетининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда уларнинг ибратли ишлари мақталди.

Жумладан, Оққўрғон район партия-давлат контроли комитетининг штатсиз инспектори И. В. Горбашова, Олмалиқ шаҳар партия-давлат контроли комитети штатсиз бўлимининг мудири З. А. Павленко, Оржоникидзе район партия-давлат контроли комитети штатсиз инспектори Ю. В. Гнездовский, область партия-давлат контроли комитети штатсиз бўлимининг мудири Т. А. Абдураҳмонов ва бошқаларни мисолга келтириш мумкин. Улар ўзларининг хизмат вазифаларини яхши адо этиш билан бирга партия-давлат контроли комитетига ҳам актив ёрдам бериб келмоқдалар.

Область партия-давлат контроли комитетининг уларга раҳматнома эълон қилди ва қимматбаҳо буюмлар билан мукофотлади. Ҳаммаси бўлиб 16 киши мукофотланди.

Н. ИСАЕВ.

СУРАТДА: партия-давлат контроли комитети органларининг ишида актив иштирок этаётган жамоатчи активлардан бир группаси.

А. Абалян фотоси.

ҚЎЗИЕВ НЕГА ИШДАН ОЛИНДИ

«Тошкент» совхозида дув-дув гап.

— Ашир Қўзиев деган одам директор бўлиб келаётган эмиш.

— Яхши раҳбар эмиш, ишнинг кўзини билади дейишяпти.

— Ишқилиб совхозимизни кўтариб берса бўлгани.

Хушхабар ҳали совхознинг чекка бўлимларига етиб борганича ҳам йўқ эди, идорага бир басавлат йигит кириб келди. У ўзини «Қўзиев» деб таништирди. «Хуш келибсиз», дейишди активлар.

Янги директорга совхоз ишчилари, коммунистлари ва мутахассислари катта ишонч билдиришди.

Дарҳақиқат, у дастлабки кунларда енг шимариб ишга киришди, ўз таъбири билан айтганда совхозни кўтаришга астойдил бел боғлади. Далаларни эринмасдан айланиб чиқди. Одамлар билан суҳбатлашди, хўжаликнинг ҳар бир соҳаси билан қизиқди. Шундан сўнг совхознинг бўлим бошқарувчилари, мутахассислари ва илғор кишилар иштироки билан мажлис ўтказилди.

— Совхозни анча чўктириб юборгансизлар, — деди у дабдурустдан, — бунинг учун аввало собиқ директор, қолаверса сизлар айбдорсизлар. Энди ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилишимиз, қандай бўлмасин совхозни оёққа турғазишимиз керак.

Кунлар кетидан кунлар ва ойлар ўтиб, йилларга уланди. А. Қўзиев мажлисларда берган ваъдасини амалга ошириш учун қандай иш қилди? Гапнинг пўст калласини айтганда унинг сўзи бошқа-ю, иши бошқа чиқиб қолди. У дастлаб ваъда берганидек, кўпчиликка, илғор тажрибаларга суяниб эмас, миси чиққан иш услубини қўллаб, хўжаликни бошқармоқчи бўлди. Қишлоқ коммунистларининг, мутахассисларнинг, ишлаб чиқариш илғорларининг фикр ва мулоҳазаларини, давлат манфаатини кўзлаб берган маслаҳатларини назар-писанд қилмади, ҳаққоний ва дўстона танқиддан тўғри хулоса чиқармади. Натижада «манман» раҳбарга айланиб, дўқ-пўписа қилиш, бақириб-чақириб буйруқ бериш каби ярамас одатлар чиқарди. Совхознинг туб манфаати йўлида жон куйдирадиган, соф қалбли кишиларни ўзидан четлаштириб қўйди. Шахсий манфаатидан бошқа нарсани хаёлига келтирмайдиган айрим юлғичлар, лаганбардорлар унинг атрофида ўралашиб қолди. А. Қўзиев уларга ишонади. кўп номаъқул ишларни ана шуларнинг маслаҳатига учиб амалга оширди. Оқибатда совхоз олға силжиш ўрнига янада орқага қараб кета бошлади. Қишлоқ хўжалик ва чорва маҳсулотлари етиштириш камаябошлади. Совхознинг минг-минглаб пуллари кўкка совурилди. Директор Қўзиевнинг икки йиллик раҳбарлик фаолияти давлатга жуда қимматга тушди. Яхшиси фактларга мурожаат қилайлик:

Дастлаб шуни айтиш керакки, директорнинг ҳотамтойлиги, совуққонлигидан фойдаланган баъзи нопок шахслар халқ мулки ҳисобига бойлик орттириш пайига тушдилар. Бўлмаса 1964 йилда совхозда қурилган тўртта иморат учун қурувчиларга 11400 сўм ортиқча ҳақ тўланганлигини қандай баҳолаш мумкин?! Шунингдек, турли хилдаги еттита хўжалик биносини қуриш учун сметада кўрсатилганидан 25 минг сўм ортиқ маблағ харажат қилинди. Айниқса, картошка сақлайдиган бинони қуриш совхозга жуда қимматга тушди. Уни қуришга ажратилган 7841 сўм ўрнига 14162 сўм сарфланди.

Қурилиш материалларини ишлатишга ҳаддан ташқари масъулиятсизлик билан муносабатда бўлганликларини айтмайсизми?! Қурувчиларнинг ҳеч қандай ҳисоб-китоб қилмасдан иш юритишлари оқибатида 130 кубометр тахта, 168 рулон тол ва минглаб пишиқ ғишт, шиферлар нормадагидан ортиқча сарфланди. Агар сиз қурилиш материаллари бўйича жавобгар М. Розиқовдан нега бундай бўлганлигини сўрасангиз, у сиздан устун келмоқчи бўлади:

— Ахир, биродар, қурилиш учун ҳар хил деталлар тайёрлаш вақтида озмунча тахта, ғишт чиқитга чиқадими, — деб сувдан қуруқ чиқишга уринади.

Юлғичларнинг бошқа бир хиллари уялмай-нетмай давлат кассасига ҳам чанг солишди: бухгалтерлардан Маханков, Беясенов, кассир Эшоновлар сохта ҳужжат ясаб, совхоз кассасидан пул олиб келишди. Қурилиш бригадасининг аъзоси Б. Низомов уларнинг найрангига учиб номига ёздирилган 447 сўмни қўл қўйиб олди-да, енг учида уларга узатди. Бу жиноий ишларнинг газак олишида совхознинг бош бухгалтери Шмурийгин ҳамда бош прораб Страдубцевларнинг роли катта бўлди.

Энди, мана бу гапларни эшитинг: 1964 йилда раҳбарларнинг айби билан бир неча юз тонна уруғлик картошка чириб нобуд бўлди, хўжалик 108 минг сўм зарар кўрди. Бунинг учун «Ўзсортсемовош» базасининг директори Григорьянц ҳамда область «Узгоссадвинконсерв» бошқармасининг бошлиғи Алимжонов ўртоқлар ҳам озми-кўпми айбдордирлар. Агар улар совхозда ишларнинг бориши устидан вақти-вақти билан назорат қилиб турганларида эди, балки, юқоридаги нуқсонлар содир бўлмасди.

Совхозда чорвачиликни ривожлантириш ва чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида ҳам қатор камчиликлар содир бўлди. Ўзи хон, кўланкаси майдон айрим ферма ходимлари турли йўллар билан чорва молларини талон-торож қилдилар. Бўрдоқига боқилган моллар семириш ўрнига орқлаб кетди. Чорвачилик бригадири Бойзоқов ўз ишига совуққонлик билан қаради.

Эгри қўлларнинг хатти-ҳаракати туфайли катта зарар кўрилди: 12 тонна гўшт совхоз территориясидан четга чиқариб гумдон қилиб юборилди. Совхоз директори Қўзиев бу ишлардан хабарсиз дейсизми? Балки хабари ҳам бўлгандир, лекин у соф ниятли кишилардан кўра, кўпроқ лаганбардорларнинг берган маълумотларини инобатга олди.

Гапнинг қисқаси, Қўзиевнинг раҳбарликдаги ярамас иш услуби, ўзбилармонлиги натижасида совхоз ўтган хўжалик йилида пландаги 29 минг сўм фойда ўрнига давлатга 105 минг сўм зарар келтирди.

Қинғир ишнинг қийиғи чиқди. Масалага область партия-давлат контроли комитети аралашди. Директор Қўзиев ва унинг атрофига тўпланган лаганбардорларнинг кирдикорлари фош этилди. Совхоз экономикасини мустаҳкамлаш, камчиликларни тезда бартараф қилиш юзасидан қатор тадбирлар белгиланди. Қўзиев вазифасидан четлаштирилди.

М. ИБРОҲИМОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
материаллари изидан

„...КЎЛАНКАСИ МАЙДОН“

Карл Маркс номли маҳаллада озиқ-овқат магазини қурилиши ёшу-қарини хурсанд қилди. Магазин ҳам қурилди. Унга Ўлмас Раҳимов мудир қилиб тайинланди. Бироқ мудир магазинни хушига келганда очиб, қолган пайтларда эса, чойхонада вақт ўтказарди.

Магазинга озиқ-овқат маҳсулотлари ҳатто нон ҳам ўз вақтида олиб келинмаслиги газетамизнинг 18 июль сонида «Уртўқмоқ» рубрикаси остида юқоридаги сарлавҳа билан босилган хабарда танқид қилинган эди.

Ана шу материал юзасидан Октябрь район пишчеторгидан келган жавоб хатида бундай дейилади:

Газетада босилган материал магазин мудирлари иштироки билан ўтказилган ишлаб-чиқариш кенгашида муҳокама қилинди.

77-магазин мудири Ўлмас Раҳимов вазифасидан четлаштирилди. Магазин ишини яхшилаш мақсадида бу магазин 22-магазинга филиал қилиб бириктирилди.

„ҚУРУҚ ВАЪДАЛАР“ГА МУЖМАЛ ЖАВОБЛАР

Газетамизнинг шу йил, 13 июль сонида босилган «Қуруқ ваъдалар» сарлавҳали танқидий материалда Қорахитой қишлоғида меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ёмон аҳволда эканлиги, шунингдек, қишлоқда ошхона йўқлиги, мавжуд чойхонанинг эса ишламаётганлиги, совхоз биносига жойлашган ошхона ошпази Ғайрат Аҳмедов ишга хоҳласа келиб, хоҳламаса келмаётганлиги ҳақида батафсил ёзилган эди. Ниҳоят, шаҳар матлубот жамияти правлениеси раиси С. Хурдоянцнинг аҳолига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаймиз, деб қуруқ ваъдадан нарига ўтмаётганлиги ҳам кўрсатиб ўтилган эди.

Редакция Оҳангарон шаҳар матлубот жамияти правлениесидан жавоб олди. Жавобда айтилишича, қишлоқдаги мавжуд чойхона ишга туширилган, чойханачи зиммасига иссиқ овқат тайёрлаш вазифаси юклатилган. Совуқ ичимликлар билан савдо қилувчи буфет ҳам очилган.

Бироқ, янги ошхона очиш хусусига келганда, қишлоқ Совети ва 1-«Оҳангарон» совхози дирекцияси ёрдам берган тақдирдагина ошхона ва нонвойхона ишга туширилади, деган мужмал жавоб қайтарилган. Шунингдек, жавобда ошпаз Ғ. Аҳмедов тўғрисида ҳам лом-мим дейилмаган.

Газетхонлар Оҳангарон шаҳар матлубот жамияти раҳбарларидан конкрет жавоб кутади.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

АҲИЛЛИК САМАРАСИ

(МАҲАЛЛА КОМИТЕТЛАРИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН)

Лабзакнинг Жар кўчага яқин жойида илгари ташландиқ, кўримсиз тепалик бўларди. Яқинда шу кўчадан ўтиб қолдик. Ўша тепалик устида ажойиб гулзор барпо қилиниб, дов-дарахт ўстирилибди. Шу ерда янги бино ҳам қад кўтарибди.

Ичкари киришимиз биланоқ самоварчи олдимизга топтоза чойнакда чой ва пиёла келтириб қўйди. Атрофга тўшалган гиламлар кўзни олади. Деворларда турли шиор ва атоқли кишиларнинг портретлари осиғлиқ. Нарида дераза ёнида тўрт киши домино ўйнамоқда. Улардан пойгакроқда ўрта яшар икки киши шахмат суришяпти. Чойхўрлар: «Иброҳим, кўк чойдан беринг», — дейишларидан самоварчининг исмини ҳам билиб олдик. Биз яна чой буюрдик. У чой келтириб, ёнимиздаги бўш стулга ўтирди. Атрофга синчковлик билан назар ташлаётганимизни сезди, шекилли, изоҳ бера бошлади:

— Ўтган йили қуриб олдик. Ҳам чойхона, ҳам маҳалла клуби. Ҳаммаси ҳашар йўли билан бунёдга келган.

Яна қизиқиб қолдик. Маълум бўлишича, «Шўро» маҳалла комитетининг раиси, кекса пенсионер Раҳматулла Нурмуҳамедов бошчилигида Ортиқ Ўринбоев, йигирма уч йилдан буён жамоат тартибини сақлаш органларида ишлаб келаётган Абдулла Олимжонов, пенсионер Раззоқ Шамсиев, Расул Юнусов, Жўра Юсупов, Умар Саидов, Турғун Одилов, кекса пенсионер Эрназар ота, Сайфи Абдураззоқов сингари активлар ташаббуси билан ташландиқ тепа обод қилинибди.

Маҳалла активларининг ҳар бири ўзига берилган ишни бажонидил бажаради. Мисол учун оммавий-сиёсий ишларни олиб кўрайлик. Бу соҳа активлардан Умар Саидов ва Қодир Одиловга топширилган. Уларнинг ўз иш плани бор. Планда қачон, қайси мавзуда лекция ёки доклад бўлиши, маҳалла активларидан кимлар нима ҳақида суҳбат ўтказишлари, кундалик газеталарни кимлар баланд овоз билан ўқиб беришлари кераклиги — қуйингчи, аҳоли орасида олиб бориладиган тарғибот-ташвиқот ишларининг ҳаммаси аниқ кўрсатилган. Кейинги вақтда ўтказилган «Заҳириддин Муҳаммад Бобирнинг адабий фаолияти», «Бола тарбиясида оиланинг роли», «Хотин-қизлар — коммунизмнинг актив қурувчилари», «Озодалик — саломатлик гарови» каби мавзулардаги лекция ва суҳбатлар маҳалла аҳлида яхши таассурот қолдирди.

«Тошкент ҳақиқати» газетасида босилиб чиққан шаҳар озодалиги ва ободончилиги ҳақидаги очиқ хат бу ерда кенг муҳокама қилинди. Активлардан Хожал опа Сулаймонова билан Жўра Юсупов маҳаллада озодалик ва ободончиликни таъминлаш бўйича иш олиб боришяпти. Улар ҳафтада бир марта барча хонадонларни айланиб чиқишади. Ҳозир эрталаб ва кечқурун эшигининг атрофига сув сепиб-супурмайдиган хонадон йўқ дейилса, муболаға бўлмайди.

Маҳалла клубида тез-тез янги кинофильмлар намойиш қилинади. Сўнгги вақтда «Чапаев», «Насриддин Бухорода», «Улар Шарққа борар эдилар», «Ер-ёр», «Чангда қолган гул» каби бир қанча кинофильмлар кўрсатилди.

Бу маҳаллада хотин-қизлар орасида ишлаш ҳам намунали ташкил этилган. Маҳалла комитетининг секретари, Октябрь район Советининг депутати Раҳима Усмонова раис бўлган хотин-қизлар Совети ўз ишини шундай ташкил эта олдики, натижада маҳалладаги кўпчилик аёллар давлат ва жамоат ишларига жалб этилди. Эндиликда «Шўро» маҳалласининг аёлларидан тикувчилар ва савдо ходимлари ҳам, матбаачи ва алоқачилар ҳам, медицина ҳамшираси ва дори тайёрловчилар ҳам — хуллас, ҳамма касб кишиларини учрата оласиз.

Умуман, бу ерда қилинаётган диққатга сазовор ишларнинг ҳаммаси маҳалла аҳолиси ва активлар аҳиллигининг ажойиб самарасидир.

Лекин шу ўринда маҳалла аҳолисининг баъзи талаб ва эҳтиёжини ҳам айтиб ўтиш лозим. Чунончи, маҳалла клубида телефон йўқ. Бирор зарурат бўлиб қолса, одамлар анча йўл босиб, 10-касалхонага ёки Полиграф кўчасига югуришади. Бундан ташқари, чойхонанинг ҳовлисида ўтириш учун стол-стул ва чорпоя етишмайди. Натижада яқинда ҳовлида кино кўрсатилганда жуда кўпчилик тик оёқда туриб қолди. Октябрь район Совети ижроия комитети меҳнаткашларнинг ҳақли талабларига эътибор берар, деб умид қиламиз.

Қ. ИСЛОМОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
2-БЕТ, 24 ИЮЛЬ 1965 ЙИЛ.

ФОТОЛАВҲА

Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхозида бу йил мева мўл бўлди. Колхоз боғларига кирсангиз, эртаги мевалар тўкин пишганлигини кўрасиз. Колхоз боғбонлари пишган меваларни тез териб давлатга топширмоқдалар, шаҳар меҳнаткашларига сотмоқдалар. Юқоридаги суратда илғор колхозчи Маҳбуба Сатторованинг шафтоли тераётганлигини кўриб турибсиз. Шу колхознинг чорвадорлари қиш учун кўп ем-хашак тайёрлаш иштиёқида ғайрат кўрсатиб ишладилар. Ем-хашак бригадасининг аъзолари маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирдилар. Колхозда силос бостириш қизғин тус олиб кетди. Колхозчилар ва механизаторлар маккажўхорини пешма-пеш ўриб уни силос ўраларига жойламоқдалар. Бу соҳада ҳар бир киши ўзига берилган нормани ошириб бажармоқда. Пастдаги суратда силос босиш қандай кетаётганлигини кўриб турибсиз.

Н. Амиров фотолари.

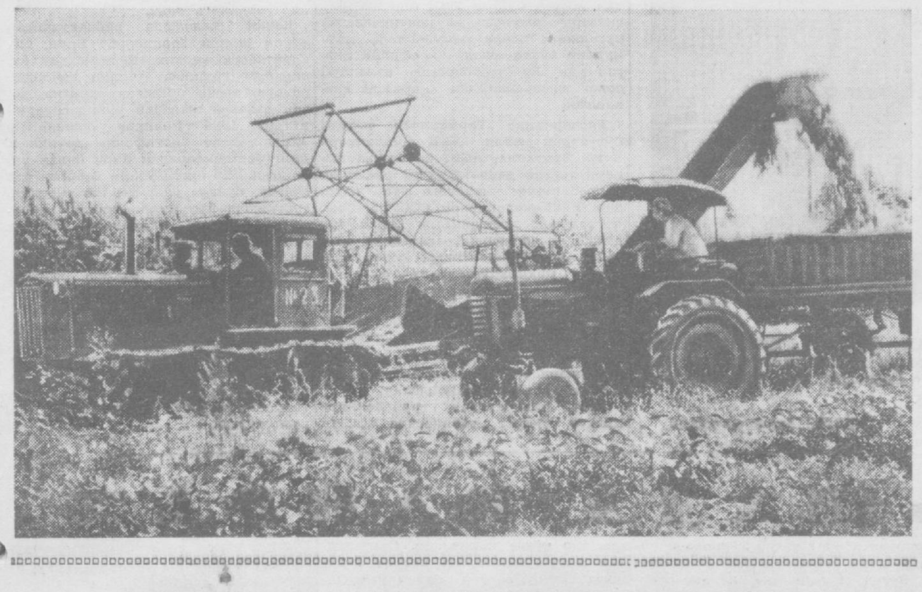

ПАХТАЧИЛИК ВА ҲИСОБ-КИТОБ

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети самарқандликларнинг хўжалик ҳисобида иш олиб бориш тўғрисидаги ташаббусларини маъқуллади. Бу бежиз эмас. Чунки хўжалик ҳисоби — колхозчиларнинг меҳнатига моддий жиҳатдан рағбатлантиришнинг ҳозирги шароитдаги энг маъқул усулидир.

Колхоз, совхозларда кам харажат қилиб, кўп даромад олиш учун хўжалик раҳбарларининг, бухгалтер ва экономистларнинг кураш олиб боришларигина кифоя қилмайди. Ҳар бир бригада, звено бошлиғи, колхозчи ёки ишчи хўжаликда тежамли ишлашга интилмаса, унинг моҳиятини тушунмаса бу соҳада жиддий натижага эришиб бўлмаслиги турган гап. Ҳар бир киши беҳуда харажатлар хўжаликни ҳам, колхозчиларни ҳам моддий манфаатига зиён келтиришини яхши тушунсагина, кўзда тутилган мақсадга эришилади. Хўжалик аъзоси ҳам иқтисодни ўйлаб тежамли, унумли ишлашга ўрганади.

Хўжалик ҳисобида иш олиб борилаётган жойларда колхозчилар ҳосилдорликнинг оширилишидан, сарф-харажатларнинг тежалишидан, беҳуда харажатларга йўл қўймасликдан моддий жиҳатдан манфаатдордир. Бу нарсани улар ҳамиша англаб ва сезиб туришади. Хўжалик ҳисоби пухта ва яхши уюштирилган хўжаликларда ижобий натижалар қўлга киритилмоқда. Иқтисодий жиҳатдан заиф хўжаликлар қаддини ростлаб олишида бу айниқса катта роль ўйнамоқда. Бундай фактларни областимиздаги бир қатор хўжаликлар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Шуни айтиш керакки, ҳозир деҳқонлар ҳисоб-китобли ва фойдани кўзлаб иш қиладиган бўлиб бормоқдалар ва шунга зўр бериб интилмоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда уч йилдан бери хўжалик ҳисобида иш олиб боряпти. Бу колхоз илгари заиф эди. Планлар гоҳ бажарилиб, гоҳ бажарилмасди. Ҳосилдорлик кескин пасайиб кетганди. Ҳозир бу ерда ҳосилдорлик ошиб, хўжалик қаддини ростлаб олмоқда.

Бу йил 1191 гектар ерга чигит экилди. Колхозчилар гектаридан 26 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Механизаторлар бошлиқ 21 звено хўжалик ҳисобида ишлаётир. Шу кунларда колхозда олти ойлик иш якунланяпти. Ярим йиллик иш даврида қайси звено тежамли унумли ишлаганини, қайси звеноларда ортиқча харажатларга йўл қўйилгани ва унумсиз ишлагани аниқланяпти. Ҳар бир звено қилаётган ишининг якунларини, фойда ёки зиён қилаётганини ҳамиша билиб туриши керак.

Нега шундай. Чунки ҳар бир звенода ишлаб чиқариш молия плани, технологик карта бор. Мана шу ҳужжатда йиллик сарф-харажатлар, олинадиган ҳосил ва даромад белгилаб қўйилган. Шу чегарадан чиқмаслик керак. Агар фойдасиз, ноўрин харажатларга йўл қўйилса колхоз правлениеси бундай харажатларни тан олмайди. У звено аъзоларининг бўйнига тушади.

Ўтган йили Турғун Рисқулов бошлиқ звено аъзолари 45 гектар ерга чигит экиб 126 тонна пахта етиштиришлари, 45870 сўм даромад олишлари лозим эди. Ҳақиқатда эса 143 тонна пахта етиштирилди. Умумий даромад 55433 сўм бўлди. Иш ҳақига 13276 сўм ўрнига 16076 сўм тўланган.

Бундан кўриниб турибдики, кўп ҳосил етиштирилиб, план ортиғи билан бажарилгани учун ишлаб чиқариш харажатлари ҳам, иш ҳақи ҳам ортиқча сарфланган. Шунинг учун уни колхоз правлениеси тан олган. Шунга қарамай звено аъзолари планни ошиғи билан бажарганлари учун 1373 сўм, планадан ортиқча пахта сотганлари учун 5409 сўм қўшимча ҳақ олганлар. Ишлаб чиқариш молия плани бўйича бир иш кунига 1 сўм 90 тийин ўрнига 2 сўм 50 тийин тўланган.

Бу звенодаги ишни таҳлил қилиб кўрилганда пландаги 7189 ўрнига 6238 та меҳнат сарфланган. Аммо пул харажатлари кўпайиб кетган. Чунки машина билан пахта териш планда кўзда тутилган миқдордан кам бўлган. Шаҳардан ёрдамчилар келган. Агар машина билан пахта териш плани бажарилганда эди, звено аъзоларининг иш ҳақи бирмунча ошарди. Терим суръати тезлашарди. Пахтанинг сорти яхши бўларди. Ундан келадиган даромад кўпаярди. Бу йил улар мана шу хатоларга йўл қўймаслик учун курашмоқдалар. Колхоздаги бошқа звеноларнинг иши ҳам тахминан худди шундай.

Хўжалик ҳисоби колхозчиларни ҳисоб-китоб билан, оқилона иш қилишга ўргатяпти. Қишлоқ хўжалигида кимнинг қандай роль ўйнаётганини аниқроқ кўрсатиб беряпти.

— Ҳамма гап ҳисоб-китобда экан. Шунинг учун биз табелчиларни даладаги бош бухгалтер деб атаймиз. Чунки колхознинг ҳамма пули шулар орқали, шулар тайёрлаб берган ҳужжатларга таяниб сарфланади. Бироқ бу муҳим участкада ишлаб келаётган кишиларга ҳозир етарли эътибор берилмайди. Уларни моддий рағбатлантириш тўғрисида ҳеч ким ўйламайди. Баъзан табелчиларни камситамиз. Менимча уларга нисбатан бундай муносабатни ўзгартиришимиз лозим, — дейди колхоз раиси ўртоқ Мираҳмад Қўчқоров.

Раиснинг бу гапида жон бор. Тежамли ишлаш, ортиқча харажатларга йўл қўймаслик, ишни сифатли бажариш билан меҳнатни кам сарфлаш, сифат инспекторига — табелчига боғлиқ. Агар у сифатсиз ишни қабул қилиб олса, звенонинг пули беҳуда кетди деган сўз. Агар у чиндан ҳам звено маблағининг посбони бўлса — даладаги чинакам бош бухгалтер ва экономист. Звенога зарар ёки фойда келтиришда катта роль ўйнайдиган шахс у. Афсуски, сифат инспекторларига яхши эътибор берилмаётир.

Самарқандликлар ҳисоб-китоб ишларини баланд даражага кўтариш, экономистларнинг ролини ошириш, хўжалик ҳисобида иш олиб боришни илгарига сураётган бир пайтда ҳисобчи ходимлар қатори сифат инспекторларининг ролини ошириш, уларни ҳам моддий рағбатлантириш тўғрисида қайғуриш лозим.

Одатда бригада ва звено бошлиқларини танлаш ишига жуда катта эътибор берилади. Аммо колхоз кассасининг кичкина калитини қўлида тутиб турган сифат инспекторлари танлашга ниҳоятда бефарқ қаралади.

Куйбишев номли колхозда Абдухолиқ Қурбонов бош бухгалтер, Ким Дунг Нам бош экономист, Мадаминжон Мирзалимов механизациялашган звеноларнинг ҳисобот ишларини олиб борадиган бухгалтер бўлиб ишламоқда. Буларнинг ҳаммаси сифат инспекторлари берадиган ҳужжатларга таяниб иш қиладилар. Бироқ бу ҳужжатларни қанчалик тўғрилигини ҳамиша текшириб бўлмайди.

— Менимча ҳозир хўжалик ҳисобида иш олиб бораётган звеноларда механизаторлар билан сифат инспекторларининг роли жуда катта бўлиб қолди. Сифатсиз иш ортиқча харажат демакдир. Сифат инспекторларининг ўз ишига масъулиятини ошириш учун уларга ҳам моддий манфаатдорликни кўзда тутиб ҳақ тўлаш чораларини кўрадиган пайт келди, — дейди раис.

Бу янги таклиф қишлоқда ҳисоб-китоб билан иш олиб боришга катта эътибор берилаётганини кўрсатади. Ҳисоб ишларида ишлаб турган кишиларнинг обрў ва эътиборларини ошириш зарурлигини кўрсатади. Бухгалтерлар, экономистлар сифат инспекторлари қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда катта ва ҳал қилувчи роль ўйнай олишларини кўрсатади.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

МАМЛАКАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

«СПОРТ» СТАРТ ОЛМОҚДА

«Селга», «Сокол», «Топаз» номли ҳаммага машҳур жажжи радиоприёмникларнинг яна бир шериги — кичик габаритли «Спорт» транзистори бунёдга келди. «Янги меҳмон»нинг оғирлиги саккиз юз грамм. Бу приёмник А. С. Попов номли Бутуниттифоқ радио эшиттириш ва акустика илмий тадқиқот институтида ясалди.

Приёмникнинг жисми исмига муносиб бўлиб, бежиримгинадир. Унинг корпуси унча-мунча зарбадан синмайдиган, рангли полистиролдан ясалган бўлиб, нафис ва силлиқ қилиб ишланган, биронта ҳам бўртиб турган детали йўқ. Тўғрилаш ва созлаш ручкалари уяларга жойлаштирилган.

«Спорт» ўрта ва узун тўлқинларда программаларни қабул қилади. Батареялари юз соат ишлашга ярайди.

Аппарат келгуси йилдан кўплаб ишлаб чиқарила бошлайди.

ОЛТИН СУТАДАН ЯНГИ ТАОМЛАР

Днепропетровск озиқ-овқат концентратлари заводи маккажўхоридан тайёрлаган янги таомларни ким татиб кўрса, унга хуштор бўлиб қолади. Корхона новаторлари маккажўхорига ерёнғоқ, корица ва шоколад аралаштириб ундан ширин ва шўр еймликлар тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқдилар. Шу технологияга биноан, қарийб йигирма хил қуруқ нонушталик тайёрлаш мумкин. Корхона лабораториясида маккажўхоридан ҳатто пирожнийлар тайёрланиб, унга Днепропетровск номи берилди.

Ҳар куни заводга савдо ташкилотларидан телеграммалар келиб турибди. Бу телеграммаларда қўшимча маҳсулот юбориш илтимос қилинади. Днепропетровск пазандалари маҳсулот ишлаб чиқаришни қарийб уч баравар кўпайтирмоқдалар.

«РАКЕТА»ЛАР ЕР УСТИДА ЕЛМОҚДА

Сигнал берилиши билан бир зумда мотоцикл тезлигини оширади. У катта тош йўлга чиқиб, автомашиналардан осонгина ўзиб кетади. «Москвич» машиналарнинг шофёрлари янги машинага ҳавас билан қараб қоладилар. Мотоцикл ҳали замон ўрмон узра парвоз қиладигандай бўлиб туйилади. Ерда еладиган бу «Ракета»ни Ижевск конструкторлари инженер В. Коробейников раҳбарлигида яратдилар. Двигателининг қуввати 25 от кучига эга бўлган бу машинанинг конструкторлари ҳайдовчи учун ҳам, пассажирлар учун ҳам энг кўп қулайликлар яратишга ҳаракат қилдилар.

ЁМҒИРДА КИЙИШ УЧУН

Калинин «Искож» комбинати плашчбоп газламаларнинг хилини тўлдирди. Арқоғи жун, лавсан ва вискозадан ишланган материалларнинг дастлабки туркуми тўқиб чиқарилди. Юпқа каучук плёнка бу материалларни ёмғирдан асрайди. Юпқа газламалардан тикилган плашч — пальтолар кийиб юришга қулай бўлиб, ўзи унчалик қиммат эмас.

Корхона коллективи бошқа бир янгилик ҳам яратди. Штапель устига махсус елим қопланади, шу елим қотгач нам ўтказмайдиган пишиқ плёнка ҳосил бўлади. Бу плёнкадан тикилган ҳар хил рангли плашчлар камвол плашчлардан арзон туради.

(ТАСС).

ЖОНАЖОН РЕСПУБЛИКАМИЗДА

ФОРОБИЙ ТЎҒРИСИДА ТАДҚИҚОТ

Фанларни биринчи марта туркумларга ажратиш иши тўққизинчи-ўнинчи асрларда Ўрта Осиёда бажарилганлигини биласизми? Бу ишни 873—959 йилларда яшаган олим Абунаср Форобий бажарган эди. Тошкентлик олим М. М. Хайруллаев Форобий фаолиятининг мана шу ажойиб жиҳати тўғрисида гапириб берди.

Форобий турли хил билимлар тўғрисидаги фикрларини ўзининг кўп асарларида баён қилади. Бироқ, бу соҳа Форобийнинг мана шу проблемага махсус бағишланган «Иҳсоал улум» деган асарида, айниқса, тўлиқ ёритилган. Қадимий мутафаккир инсоний билимларнинг оригинал классификациясини ишлаб чиқиш билангина чекланиб қолмай, ўрта аср фанининг ҳамма тармоқларини таърифлаб ва чуқур анализ қилиб ҳам берган.

Ўша вақтда қандай фанлар бор эди? Форобий бунга: тилшунослик, мантиқ, математика, табиёт фанлари, метафизика, шаҳарни идора қилиш фани, ҳуқуқ ва илоҳиёт фанлари бор эди, деб жавоб беради. Форобий математикани етти қисмга бўлади. Бинобарин, математика рақамлар тўғрисидаги фанни, геометрияни, кузатиш тўғрисидаги фанни (оптикани), юлдузлар тўғрисидаги фанни, музика фанини, оғирликлар тўғрисидаги фанни (статикани) ва механикани ўз ичига олади.

Бу классификация нақадар тўлиқ ва мукаммал бўлганлигини шу факт кўрсатиб турибдики, қадимий замондаги энг йирик олимлар — Спиноза, Бэкон ва бошқалар шу классификациядан ўз асарларида фойдаланганлар. Абунаср Форобийнинг бу қимматли асари инглиз, француз, рус, турк тилларига тўла ёки қисман таржима қилинган.

ШАҲАРЛАР ДЎСТЛИГИ

ҚЎҚОН. Бу ерда катта байрам бўлди. Марғилон кунига бағишланган тантаналарда қатнашмоқ учун ипакнинг қадимий пойтахти вакилларидан бир ярим мингга яқин киши келишди. Улар шаҳарнинг бир-бирига яқин бўлган корхоналарида бўлдилар, ишлаб чиқариш илғорлари билан танишдилар, етти йилликнинг якунловчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашда эришган ўз муваффақиятлари ҳақида уларга гапириб бердилар.

Меҳмонлар кечқурун Муқимий номидаги маданият паркининг ёзги театрида икки шаҳар дўстлигини мустаҳкамлашга бағишланган тантанали йиғилишда иштирок этдилар. Шундан кейин оммавий сайл бўлди, икки қардош шаҳар ҳаваскорларининг концертлари уюштирилди.

КОЛХОЗДА СЕМИНАР

АНДИЖОН. Ленин районидаги Ильич номли колхозда таянч-намунавий нефть базаси ишлаб турибди. Мутахассислар шуни ҳисоблаб чиқишганки, республикадаги барча хўжаликларда ана шундай нефть базалари ва ёнилғи билан таъминлайдиган механизациялаштирилган колонналар бўлганида, нефть маҳсулотларининг барча турларидан олинадиган йиллик тежам 35 минг тоннани ташкил этиши мумкин.

Ўзбекистондаги 45 колхоз ва совхозда таянч-намунавий нефть базалари қурилмоқда. «Ўзсельхозтехника» республика бирлашмасининг бўлиб ўтган икки кунлик семинарида ана шу мисоллар келтирилди. Семинар ишида ёқилғи ва нефть хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи инженерлар, янги техникани жорий этувчи мутахассислар ва давлат техника назоратининг инспекторлари иштирок этдилар.

ИЛҒОР ҒАЛЛАКОРЛАРНИНГ ДАСТЛАБКИ РАПОРТЛАРИ

ДЕНОВ районининг ғаллани тез суръатлар билан йиғиштириб олаётган механизаторлари уч минг гектардан кўпроқ майдондаги бошоқли экинларни ўрдилар. Ҳозир ўрилган ғалла йиғиштирилмоқда ва янчилмоқда. Янги ҳосил ғалласи ортилган карвонлар давлат омборлари томон йўл олди.

Денов районидаги «Ғалаба» колхозидан ғалла топшириш тўғрисида дастлабки рапорт олинди. Бу ерда 9 минг пудга яқин буғдой ва арпа тайёрланди. «Москва», «8 Март», Охунбобоев номли ва Ильич номли колхозларнинг меҳнаткашлари ҳам давлатга дон сотиш йиллик топшириқларини бажардилар.

Сурхондарё областидаги хўжаликлар ғалла тайёрлаш суръатлари жиҳатидан ҳозир республикада биринчи ўринни эгаллаб турибди.

ҲАР БИР СИГИРГА 16 ТОННА МАККАЖЎХОРИ СИЛОСИ

Ленинград районидаги Энгельс номли колхознинг меҳнаткашлари ҳар бир сигирга 16 тоннадан маккажўхори силоси бостиришга қарор бердилар. Улар экинларни меҳр билан парвариш қилиб, маккажўхориндан мўл ҳосил етиштирдилар. 66 гектар массивда маккажўхорининг бўйи қарийб 6 метрга етиб қолди. Деҳқонлар ҳар гектар ердан бир ярим минг центнер кўкпоя йиғиштириб олишни мўлжалламоқдалар. Бу эса 6 минг тонна тўйимли озуқа ғамлаш имконини беради.

Колхозда маккажўхорини йиғиштириб олиш ва силос бостириш графиги ишлаб чиқилди. Бу соҳада ишларнинг ҳаммасини ўн кун ичида тамомлаш кўзда тутилади. Маккажўхорини ўриб олиш учун икки комбайн ажратилди, уни қирқиш учун эса, силос қирқадиган ўн машинадан фойдаланилади. 15 та автомашина ва 20 та трактор прицепи озуқани ташийди. Ҳар куни траншеяда 600 тонна силос бостириш кўзда тутилади.

УЗУМ ЖЎНАТИЛДИ

ФАРҒОНА. Областдаги ихтисослаштирилган хўжаликларнинг меҳнаткашлари янги ҳосил узумининг дастлабки қисмини Москва ва Ленинградга жўнатдилар. Боғдод ва бошқа районларнинг токзорларида етиштирилган ширин-шакар узум ана шу қаҳрамон шаҳарларга юборилди.

Бу йил узумдан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Ташлаб қўйилган тошлоқ ерларда барпо этилган ёш токзорларда айниқса ҳосил мўл бўлаётир. Масалан, «Фарғона» совхозида, Боғдод районидаги «Большевик» колхозида ҳар гектар токзордан 10—12 тонна узум етиштирилмоқда. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, тошлоқ майдонлардаги токлар яхши парвариш қилинса, мўл ҳосил етиштириш мумкин. Фарғоналиклар 500 гектар ана шундай майдонни ўзлаштирдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ КЕНГАШИ ДИҚҚАТИГА

ЗАМОН ТАЛАБИ

Мутахассислар мулоҳазаси

Ҳозирги давр биздан кўплаб машиналар талаб этаяпти. Ҳаётимиз юксалишда, ўсишда бўлгандан кейин туғилаётган талабларни қондириб бориш керакда, ахир. Ҳозир қишлоқларга, заводларга фойдаланиш хусусиятлари жиҳатидан жаҳон стандарти даражасидаги техникани етказиб беришимиз лозим. Қисқа муддат ичида кўплаб сифатли агрегатлар тайёрлаш эса ишлаб чиқариш базасининг оснастка ва асбоблар билан қай даражада таъминланганлигига боғлиқдир. Оснастка унумли бўлса янги машиналар ишлаб чиқариш суръати ҳам тезлашади, улар сифати ҳам ошади.

Хўш, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши машинасозлик корхоналарини асбоблар ва оснасткалар билан таъминлаш қандай аҳволда? Шу кеча-кундузда 29 та асбобсозлик цехи ва участкаси Халқ хўжалиги кенгаши машинасозларини асбоблар билан таъминлаб турибди. Уларнинг еттитасигина йилига 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга. Қолган 75 проценти эса майда хўжаликдир. Уларнинг техник-иқтисодий кўрсаткичлари ғоят даражада паст. Ишлаб чиқариш қониқарсиз уюштирилган. Биз шу ўринда «Таштекстильмаш» ва «Ташхимсельмаш» заводлари асбобсозлик цехларини бир-бирига қиёсламоқчимиз. Цехларда ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар номенклатураси бир хил, лекин маҳсулотларнинг ҳажми ва цехларнинг қуввати эса ҳар хилдир.

«Ташхимсельмаш» заводи цехининг қуввати «Таштекстильмаш»никига нисбатан икки баравар пастдир. Лекин бир типдаги маҳсулотлари таннархи эса икки марта баланд. «Таштекстильмаш»да маълум диаметрли пробкалар тайёрлаш учун 1 сўм 62 тийин сарф этилса, «Ташхимсельмаш»да эса шу маҳсулот 3 сўм 69 тийинга тушаяпти. Токарлик патронлари тайёрлашда ҳам шу аҳвол содир бўлмоқда. «Тис» типидаги фрезерлик мосламаси ишлаб чиқариш учун «Таштекстильмаш» заводи цехида 37,5 сўм сарфланган ҳолда, «Ташхимсельмаш»да бу 76 сўмга тушаяпти. Бундай аҳволни пойтахтимиздаги «Ўзбекхлопкомаш», «Подёмник» каби бошқа заводлар асбобсозлик цехларида ҳам учратиш мумкин.

Асбобсозлик цехларида ишнинг бундай қониқарсиз ташкил этилаётганлиги натижасида асбоблар ва технологик оснасткаларга бўлган талаб тўла-тўкис қондирилмаяпти. Биргина 1964 йилда 1,3 миллион сўмликдан кўпроқ асбоб кам ишлаб чиқилди. Агарда шу кетишда кетаверсак, 1970 йилга бориб асбоблар танқислиги тағин ҳам ошиб 8 миллион сўмликка етади.

Асбоблар ишлаб чиқаришга сарфланаётган маблағнинг сочилиб кетганлиги бу соҳага янги прогрессив методларни кенг кўламда олиб кириш, асбоблар чидамлилигини ошириш ва улар таннархини камайтиришга тўсқинлик қилмоқда. Бунинг ёрқин мисоли сифатида машинасозлик технологияси давлат конструкторлик бюроси коллективи лойиҳаси ва иштироки билан Тошкент экскаватор заводида ташкил этилган резецлар тайёрловчи ихтисослашган участкани кўрсатиш мумкин. Қаттиқ қотишмали пластинкалардан тайёрланган тешувчи резецлар тайёрлаш учун бу ерда 7 минут кифоя. Ваҳоланки, бошқа заводларда у 30—40 минут давомида қўлдан чиқади.

Меҳнат сарфиётининг ва вақтнинг бундай иқтисод қилиниши билан ҳар йили 400 минг дона резец ишлаб чиқариш мумкин. Участкада группали технология, тез ҳаракатчан пневмогидравлик оснастканинг жорий этилганлиги шундай ютуқларга олиб келди. Участкани ташкил этиш учун кўп вақт кетгани йўқ. Бир йил мобайнида ҳамма иш битди-қўйди. Бу участканинг бунёд этилиши корхона учун ҳар йили 192 минг сўмлик иқтисодий фойда келтирмоқда.

Шундай прогрессив методлар асосида ишловчи участкаларни бошқа корхоналарда ҳам кўришни истар эдик. Бу масала Халқ хўжалиги кенгашида кўп марта муҳокама қилинди. Масала кўтарилди ва кун тартибига қўйилди-ю, аммо уни тўла-тўкис ҳал қиладиганлар топилмади. Ваҳоланки, асбобсозлик хўжалигини ривожлантириш бўйича партия ва ҳукуматимиз қатор қарорлар қабул қилган. КПСС Марказий Комитети қарори билан «Ташавтомаш» заводида қад кўтарадиган оснастка цехи шу йил фойдаланишга топширилиши керак эди. Минг афсуски, ҳалигача цехнинг пойдевори ҳам кўтарилгани йўқ.

Шундай аҳвол «Металлоштамп» заводида ҳам содир бўляпти. Бу корхонани иқтисослаштириш 10 ой давом этди-ю, фақатгина номини ўзгартиришга эришилди холос. Шу дамгача ихтисослашган янги цех маркаси босилган бирорта ҳам штамп ёки блок тайёрлангани йўқ. Цех эса қайта реконструкция қилинган, ускуналар, машиналар монтажи аллақачон тугатилган. Ҳатто бир қатор тадбирлар ҳам белгилаб чиқилган эди. «Металлоштамп» заводини ихтисослаштириш ва оснастка цехини қуриш билан технологик оснасткага бўлган талаб тўлароқ қондирилар эди. Бошқа асбобсозлик цехларини ҳам ихтисослаштириш имконияти туғиларди. Республика Халқ хўжалиги кенгаши раҳбарлари бу масалани қанчалик тез кунлар ичида ҳал этсалар, фақат фойдадан холи бўлмас эди. Биз бу соҳада Ленинград Халқ хўжалиги кенгашидан ўрнак олмоғимиз лозим.

«Металлоштамп» ва «Ташавтомаш» заводларида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш масаласи тезда ҳал этилиши, Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида қийин эрийдиган фрезерлар, «Ўзбексельмаш» заводида турли хил мосламалар, Ўзбекистон трактор йиғув заводида эса ёрдамчи асбоблар тайёрлаш йўлга қўйилиши керак. «Ташсельмаш» ва «Таштекстильмаш» заводлари ҳам бу ишга бош қўшмоқлари лозим. Латвия ва Ленинград Халқ хўжалиги кенгашлари шу тарзда иш юритиб, ажойиб натижаларни қўлга киритмоқдалар. Бизда ҳам Латвия ва ленинградликлар изидан бориш учун барча имкониятлар мавжуддир.

«Ташсельмаш» заводида ҳозир қаттиқ қотишмадан тайёрланган асбоблар ишлаб чиқариш технологияси тўла йўлга қўйилган. Унинг маҳсулоти заказчиларга пешма-пеш жўнатилиб турибди. Шундай асбоблар ишлаб чиқаришни яна ҳам кўпайтириш учун бу ерда имкониятлар мавжуд. Фақатгина электроцех майдонининг бир қисмини бўшатиш ҳамда группали технология ва маҳсулот ишлаб чиқариш масаласини қайта кўриб чиқиш керак, холос. Агар ташаббус ва ишчанлик намуналари кўрсатилса, шу йилнинг ўзидаёқ участка лойиҳасини тузиш ва уни ташкил этишга киришиш мумкин. Лекин яна афсусланиб айтамизки, бу масала ўз ҳолига ташлаб қўйилганича ҳаракатсиз ётибди.

Машинасозлик бошқармаси раҳбарлари ишга совуққонлик билан қарамоқдалар. Уларнинг фикрича, «Ташсельмаш» заводида бундай участкани ташкил этиш вақти етмаган эмиш. Илгари ҳам экскаватор заводида шундай участкани ташкил этишдан қандай фойда бор, деб ўйлашган эди. Мана, фойдаси кўринди-ку. Заводдаги резецлар ишлаб чиқарувчи ихтисослашган участка давлатга озмунча фойда келтиряптими. Ишга партиявий муносабатда бўлиш, давлатга фойда келтириш нуқтаи-назаридан қараш керак.

Республика Халқ хўжалиги кенгаши ва бошқарма раҳбарлари диққатини асбоблар ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш масаласига яна бир бор қаратмоқчимиз. Бу муаммони ҳал этмай туриб оснасткаларга бўлган талабни тўла-тўкис қондириш қийин. Ҳозирги замон машинасозлик корхоналари маҳсулоти сифатини жаҳон стандартлари даражасига кўтариш, меҳнат унумдорлигини ошириш ниҳоятда зарур. Агарда Халқ хўжалиги кенгаши бу ишни бажаришга дадил киришса, сарф бўладиган маблағ бир ярим йил ичидаёқ тўла-тўкис қопланади. Ихтисослашган асбобсозлик цехлари бунёд этилсагина универсал заводлардан деталларигача ихтисослашган йиғув заводларига ўтиш учун яшил йўл очилади.

Б. СЛЕПАКОВ,
машинасозлик технологияси давлат конструкторлик бюроси бош инженерининг ўринбосари.

Р. ВИНОГРАДОВА,
асбоблар ишлаб чиқариш бўлимининг сектор бошлиғи.

ЕР куррасида

ИТАЛИЯДАГИ УЧРАШУВЛАР

«Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси Н. И. Супотницкий Италияга қилган сафаридан қайтиб келди. У, Италия кооператив ташкилотлари уюшмаси 27-конгрессининг ишида қатнашган центросоюз делегациясига бош бўлиб борган эди.

Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири Н. И. Супотницкийдан шу сафар тўғрисида ҳикоя қилиб беришни, Италия кооператорлари билан бўлган учрашувлардан олинган таассуротларни айтиб беришни илтимос қилди.

Римдаги конгресс, — деди Н. И. Супотницкий, — кўп жиҳатдан диққатга сазовор бўлди. Шундай бўлиши ҳам табиий эди, чунки бизни меҳмон қилиб чақирган бу уюшма Италиядаги оммавий ташкилотлардан бири бўлиб, унинг аксари деҳқонлардан иборат икки миллионга яқин пайчиси бор. Мамлакатда рўй бераётган ижтимоий жараёнлар уюшманинг бутун фаолиятига бевосита таъсир қилмоқда. Бу жараёнлар конгресснинг ишида ҳам яққол акс этди.

Италия кооперативчилари ўзларининг кундалик ишларини муҳокама қилаётганларида каттароқ проблемаларга тўхталмасдан ўта олмадилар. Мамлакатнинг иқтисодий аҳволи кейинги икки йил ичида кескин равишда ёмонлашганлиги тўғрисида ҳаяжонланиб гапирдилар. «Иқтисодий муъжиза» деб аталган юксалиш даври тамом бўлди. Италияга ҳамиша хос бўлиб келган иқтисодий ва социал зиддиятлар яна кескинлашди. Кризис, аввало, меҳнаткашларга зарба берди. Натижада ишсизлар сони кескин кўпайиб, ҳозир бир ярим миллион кишига етди, аҳолининг харид қобилияти анча қисқарди. Монополиялар кенгайиб ва кучайиб бораётганлиги, чет эл капитали суқулиб кираётганлиги, «Умумий бозор» вужудга келганлиги сабабли рақобат ўсиб бораётганлиги ишчиларнинг ҳам, деҳқонларнинг ҳам аҳволини ёмонлаштирди. Дон, зайтун ёғи ва бошқа бир қанча энг муҳим қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишни ўзларига монополия қилиб олаётган корпорациялар тазйиқи ҳозирги вақтда Италия қишлоғидаги меҳнаткашларни бўғиб қўймоқда. Кооперация деҳқонларнинг манфаатларини ҳимоя қилиши, тирикчилик учун олиб борилаётган доимий курашда уларга суянчиқ бўлиши лозим. Лекин хусусий мулк ҳукмронлик қилаётган, қонунларни йирик капитал белгилаб бераётган мамлакатда кооперациянинг қўлидан нима келади?

Конгрессда сўзга чиққанларнинг ҳаммаси энди нима қилиш керак, деган саволга жавоб беришга уриндилар. Бу саволга берилган жавобларнинг ҳаммаси гарчи айни бир мазмунда бўлмаса ҳам, аммо итальян меҳнаткашларининг синфий онги етилаётганлигини, меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқлари учун олиб бораётган кураши уларни энг тўғри йўлга тобора яқинлаштириб бораётганлигини сездириб турарди. Конгрессда сўзга чиқиб, Италия коммунистик партиясининг программасида баён қилинган фикрларга монанд гапларни айтган нотиқларнинг сўзлари қизғин қарсаклар билан кутиб олинди. Конгресс қатнашчиларининг кўпчилиги сафларни тағин ҳам кўпроқ жипслаштириш, халқ манфаатларини биргаликда ва қаттиқ туриб ҳимоя қилиш, реакциянинг йўлига ғов солиш керак, деган талабларни қўллаб-қувватладилар. Экономикани ривожлантиришнинг демократик программасини тузиш, капитал маблағларни хўжалик тармоқларига ва мамлакат районларига тўғри тақсимлаш, «ер ишлаганники» деган шиор остида ер ислоҳоти ўтказиш учун кооперация кураш олиб бориши кераклиги уқтириб ўтилди. Кооперативчилар мамлакатда «умумий бозор» тартиблари зўрма-зўраки жорий қилинаётганлигига ўзларининг қатъиян қарши эканликларини айтди. Улар халқаро савдони, шу жумладан кооператив савдосини бутун чоралар билан ривожлантиришни талаб қилдилар.

Конгрессда яна бир нарса яққол кўзга ташланди: конгресснинг ҳар бир делегати ўзини сайлаб юборган пайчиларнинг истак ва орзуларини баён қилиб, уруш ва тинчлик проблемалари ҳақида гапириб ўтишни лозим топди. Агар уруш бошланадиган бўлса, давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципи бузиладиган бўлса, меҳнаткашларнинг аҳволини яхшилаб бўлмайди, деган фикрни нотиқлар қатъий қилиб айтдилар. Совет ҳукумати шаънига кўпгина илиқ сўзлар айтилди, совет ҳукуматининг ташқи сиёсати ҳамма халқларнинг манфаатларига, шу жумладан италиядаги оддий кишиларнинг ҳам манфаатларига мос бўлиб тушаётганлиги таъкидланди. Америка Қўшма Штатлари Вьетнамда, Доминикана республикасида ва планетамизнинг бошқа районларида қилаётган босқинчилик тўғрисида конгресс қатнашчилари қаҳр-ғазаб билан гапириб ўтдилар.

Шу муносабат билан қизиқ бир тафсилотни айтиб ўтаман: Делегатлардан бири АҚШнинг агрессив сиёсатига нисбатан қилинаётган танқидни юмшатишга уриниб, Вьетнамдаги интервенция тўғрисида айтилаётган гаплар сиёсий пропаганда, деб даъво қилди ва кооперативчилар бундай пропагандадан четда туришлари керак, деди. Залдагилар унинг бу гапини ғижиниб кутиб олдилар. Америка мустамлакачиларининг бу бефаҳм ҳимоячисини конгресс делегатлари ҳуштаклар чалиб масхара қилдилар, уни гапиртирмай, минбардан тушиб кетишга мажбур қилдилар.

Совет делегацияси ҳамиша конгресснинг диққат марказида турди. Центросоюзнинг табрикномасини ўқиб берганимизда уни залдагилар гулдурос қарсаклар билан олқишладилар ва биз итальян кооперативчилари билан дўстлигимизнинг нишонаси тариқасида конгресс президиумининг аъзоларига эсдалик совға — Владимир Ильич Ленин сурати солинган чиройлик қутича топширдик. Бутун совет халқи сингари совет кооперативчилари ҳам қаҳрамон Вьетнам халқи билан тўла равишда бирдам бўлиб, Америка империалистларига қарши Вьетнам халқи олиб бораётган курашни қатъий равишда қувватламоқдалар, деганимизда бизнинг бу гапимизни ҳамма маъқуллаб кутиб олди.

Конгресснинг ўзида ҳам, мамлакат бўйлаб саёҳат қилиб юрганимизда ўтказган самимий суҳбатларимизда ҳам италиялик дўстларимиз совет кооперативчилари билан алоқаларни мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга астойдил интилаётганликларини айтдилар. Центросоюз Италия кооператив ташкилотлари билан ўзаро манфаатли бир қанча шартномалар тузди. Кези келганда бизни жуда хурсанд қилган шу нарсани ҳам айтиб ўтиш кераккн, биз шу мамлакат етказиб бераётган моллар орасида Ўзбекистон матлубот кооперацияси тайёрлаб бераётган ва Италияга жуда керак бўлган қишлоқ хўжалик хом ашёси ва саноат ишлаб чиқаришининг чиқитлари анча миқдорни ташкил этади. Энди икки мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқни тағин ҳам кўпроқ кенгайтириш тўғрисида таклифлар киритилди. Бу таклифлар бизга асосан маъқул бўлиб тушмоқда, чунки совет кооперативчилари ўзаро манфаатли шарт-шароит асосида халқаро савдо алоқаларини кенгайтиришга ҳамиша тайёрдирлар.

Италия кооперативчилари билан хайрлашар эканмиз, биз Италия меҳнаткашларининг манфаатларига, бутун дунёда тинчлик манфаатларига хизмат қилаётган ва конгресснинг ўзида ҳам яққол аён бўлган ишларни амалга оширишда уларга катта муваффақиятлар тиладик. (ЎзТАГ).

1953 ЙИЛ 26 ИЮЛЬ — КУБАДА ХАЛҚ РЕВОЛЮЦИЯСИ БОШЛАНГАН КУН. Сиз ушбу суратда халқ ҳокимиятининг самараси — Куба республикаси пойтахти Гаванада қад кўтарган янги уй-жой корпусларини кўриб турибсиз.

ТАСС фотохроникаси.

ЖИНОЯТ УСТИДА...

Советларга қарши қўпорувчилик ишлари қилишда айбланган Буюк Британия фуқароси Жералд Брукнинг жиноий иши юзасидан 22 июлда Москвада очиқ суд процесси бошланди. Брукнинг ишини Москва шаҳар судининг жиноий ишлар коллегияси кўриб чиқмоқда.

Суд мажлиси залида Москва меҳнаткашларининг вакиллари, совет ва чет эл мухбирлари ўтиришибди.

Брук 1965 йил 25 апрелда давлат хавфсизлиги органлари томонидан Москвада жиноят устида ушлаб олинди ва Советларга қарши қўпорувчилик ишлари олиб боргани учун жиноий жавобгарликка тортилди.

Айбланувчи Брук Лондондаги Холборн коллежининг рус тили ўқитувчиси бўлиб, ўзини «Халқ-меҳнат иттифоқи» (ХМИ) деб юритувчи чет элдаги антисовет группа билан алоқа боғлаб келган. Эмигрант муртадларнинг қуйқалари ва ватан хоинларидан иборат бўлган ХМИ бир вақтлар гитлерчи разведка ва контрразведка органлари ҳамда оккупациячи маъмурлар билан фаол ҳамкорлик қилган эди. Бу группанинг аъзолари совет гражданларини қиришда қатнашган.

Гитлерчилар Германияси таслим бўлгандан кейин ХМИ бошлиқлари Буюк Британия, АҚШ ва бошқа империалистик давлатлардаги реакцион доираларнинг хизматига ўтиб олдилар. ХМИ бошлиқлари СССРнинг капиталистик мамлакатлар билан маданий ва иқтисодий алоқалари кенгайиб бораётганлигидан, совет халқининг меҳмондўстлигидан фойдаланиб, ўз фаолиятларини кучайтиришга уринмоқдалар. Улар туристлар, савдогарлар, турли делегацияларнинг аъзолари ниқоби остида Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга ўз шерикларини юборишга ҳаракат қилмоқдалар.

Ўша эмигрантлар группасининг пулига турист тариқасида СССРга келган 27 ёшли, лейбористлар партиясининг аъзоси, рус тили ва адабиёти бакалаври Жералд Брук ХМИнинг ана шундай одамларидан бири бўлган (кези келганда шуни айтиш керакки, у 1959/60 йилларда Москва Давлат университетида ўз билимларини такомилига етказиб олган).

Брук шу йил 18 апрелдан 25 апрелгача Москвада бўлиб, совет граждани Константиновнинг ҳузурига борган ва унга жосуслик материалларини топширган. Брук бошқа совет гражданларига ҳам СССР га нисбатан душманлик руҳидаги материалларни топширишга уриниб, шундай материалларни почта орқали юборган.

Бироқ, Брукнинг режалари барбод бўлди. Ўз юртининг ватанпарвари Константиновнинг ёрдами билан Брук фош этилди.

Айбнома ўқиб эшиттирилгандан кейин судланувчи Брук ўзига қўйилган айбни бутунлай ва тўла-тўкис гарданига олди.

Кечки мажлисда айбланувчидан сўроқ қилиш бошланди. Брук, сиз Советларга қарши «Халқ-меҳнат иттифоқи» группаси билан қачондан бошлаб алоқа боғлаган эдингиз, деган саволга жавобан қуйидагиларни айтди: 1964 йилнинг бошида у «Халқ-меҳнат иттифоқи» группасининг бошлиқларидан бири билан учрашган. Шу киши ўзини Георгий деб атаган. Сўнгра улар тез-тез учрашиб турганлар. Брукнинг айтишига қараганда, Георгий Советларга қарши гаплар билан нуқул Брукнинг қулоғини пишита берган. Ўтган йилнинг сентябрида Брук, мабодо СССРга бориб қолсам, «Халқ-меҳнат иттифоқи» группасининг совет гражданларига ёзган хатларини олиб кетаман, деб розилик берган. 1965 йилнинг апрелида сафарга чиқишидан икки ой олдин эса, Брук «Халқ-меҳнат иттифоқи» группасининг бошқа топшириқларини бажаришга ҳам рози бўлган.

ПОЛЬШАДА БАЙРАМ

ВАРШАВА, 22 июль. ТАСС мухбири **В. КУЗНЕЦОВ** хабар беради:

Бугун Польша меҳнаткашлари миллий байрамни — Польша тикланган кунни нишонламоқдалар. Бу йил Польшанинг 31 миллион кишидан иборат халқи 22 июль кунини шодлик байрами қилиб ўтказмоқда. Бутун мамлакатда карнаваллар, спорт ўйинлари бўлиб турибди, артистлар концерт бермоқдалар, туристларнинг слётлари ўтказилмоқда. Поляк меҳнаткашларининг хурсандчилик қилиш учун арзийдиган ишлари кўп. Социализм қуриш соҳасида 21 йил фидокорона меҳнат қилиш натижасида порлоқ муваффақиятлар қўлга киритилди. Социалистик индустрлаштириш ниҳоят даражада тез суръатлар билан ўтказилганлиги натижасида республиканинг иқтисодий ва ижтимоий структураси тубдан ўзгарди. Шу вақт ичида саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми урушдан олдинги даврдагига нисбатан ўн баравар кўпайди. Қишлоқ хўжалик маҳсулоти ўттизинчи йиллардагига нисбатан 65 процент кўпайди. Хўжаликнинг янги тармоқлари вужуда келтирилди, янги заводлар ва шахталар, мактаблар ва уй-жой бинолари қурилди.

Ўз турмушининг хўжайини бўлиб қолган поляк халқи меҳнатининг якунлари социализм тантана қилаётганлигини кўрсатувчи ёрқин намунадир.

ЯНГИ ПЛАНЛАР РЕЖАСИНИ ТУЗМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН, 22 июль. Кеча президент Жонсон АҚШнинг Жанубий Вьетнамга қилган сафаридан қайтиб келган мудофаа министри Макнамарани Оқ уйда қабул қилди. Макнамара сафарининг якунларини муҳокама қилишга бағишланган бу учрашувда давлат секретари Раск, марказий разведка бошқармасининг директори Рейборн, президентнинг миллий хавфсизлик ишлари билан шуғулланувчи махсус ёрдамчиси Банди, АҚШ информация агентлигининг собиқ директори Роуэн ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлишди.

Оқ уйнинг матбуот масалалари билан шуғулланувчи вакили Мойерс матбуот конференциясида гапириб, Жонсоннинг Макнамара билан учрашувидан мақсад бирор конкрет қарор қабул қилиш эмас, балки Жанубий Вьетнамдаги аҳволни муҳокама қилишдан иборат бўлди, деди. «Улар, — деди Мойерс, — Макнамаранинг дастлабки докладини муҳокама қилишди».

Мойерснинг айтишига қараганда, бирор қарор қабул қилингунча ёки Жанубий Вьетнамдаги аҳволни муҳокама қилишнинг натижалари тўғрисида бирор гап эълон қилингунча бир неча кун ўтса керак.

Ватанпарварлар муваффақияти

ХАНОЙ, 22 июль (ТАСС). Жанубий Вьетнамни озод қилиш армияси, дейилади ВИА агентлигининг Озодлик агентлиги эълон қилган материал асосида берган хабарида, шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида АҚШнинг Жанубий Вьетнам территориясидаги 10 та энг катта ҳарбий ҳаво базаларига бир неча марта муваффақиятли ҳужумлар қилди.

Бьен-Хоадаги битта Америка базасининг ўзига қилинган ҳужумлар натижасидагина, дейилади хабарда, американликларнинг 307 та самолёти, шу жумладан «Б-57» типидаги 46 та реактив бомбардимончи самолёт ва «Ф-100» «Ф-101» ва «Ф-102» типидаги 11 та қирувчи самолёт емириб ташланди. Шу ҳужумлар вақтида американликлардан 1.023 киши ўлдирилди ёки жароҳатлантирилди.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРОРИНИНГ АХБОРОТИ

ҚОҲИРА, 22 июль. (ТАСС). «Алахбор» газетасининг бош редакторларидан бири Мустафо Амин қамоққа олинганлиги ҳақида бугун бу ерда Бирлашган Араб Республикаси бош прокурорининг ахбороти эълон қилинди.

Ахборотда бундай дейилади: Мустафо Амин «жуда муҳим иш юзасидан» қамоққа олинди ва бош прокурор терговнинг ҳамда процесснинг бориши хусусида бирон хабар эълон қилишни ман этди. Бошқа ҳеч қандай тафсилотлар маълум қилинмади.

Кураш давом этяпти

ПАРИЖ, 22 июль. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Қоҳирадан хабар беради: Жанубий Арабистондаги инглиз мустамлакачи қўшинларининг 16 солдати Ратфон атрофида Жанубий Арабистон партизанлари қўйган пистирмага дуч келиб ўлди ёки ярадор бўлди.

«Арабистон ярим ороли жануби миллий озодлик фронти» Қоҳира бўлимининг ҳарбий маълумотида бундай дейилади: бунга жавобан инглиз ҳарбий самолётлари Хавошиб атрофидаги тинч аҳолининг устига ўч олиш учун бир неча марта ҳужум қилиб борди. Ана шу ҳужумлар натижасида бир неча деҳқон ҳалок бўлган.

Фестиваль Ўзбекистонда давом этмоқда

Кечами-аввал куни бу тўғридаги гапларни фақат радио орқали эшитиш мумкин эди. Тошкент ва Чирчиқда, колхоз дала шийпони ва геология экспедициясининг чодирида, хуллас бутун Ўзбекистонда кино санъатининг минглаб ихлосмандлари IV Халқаро кинофестивалга тақдим этилган шу йилги энг яхши фильмлар ҳақидаги ҳар бир сўзга зўр диққат билан қулоқ солар эдилар. Бугун эса республика меҳнаткашлари шу фильмлардан баъзиларини кўриш, уларнинг ижодкорлари билан учрашиш имкониятига эга бўлиб турибдилар.

Фестиваль эстафетасини ўзбек элига биринчи бўлиб ҳинд киносининг арбоблари олиб келдилар. Шундан сўнг эстафетани бошқа мамлакатларнинг вакиллари давом эттирдилар.

Тошкентликлар 22 июлда Чехословакия делегациясини иссиқ чеҳра билан кутиб олдилар. Делегация составида Братислава студиясининг редактори ва сценарийчиси Моника Гайдишева, «Баррандов-фильм» киностудиясининг редактори Ярослав Перутка, кино танқидчи Юржи Струскалар бор. Чехословак меҳмонлар ўзлари билан «Баланд девор» фильмини олиб келишди.

Ўзбекистон пойтахти Руминия вакилларини — Руминия Халқ Республикаси Кинематография кенгаши правлениесининг аъзоси, профессор Дан Энонескуни, кино артистлардан Ирина Петреску, Кристя Аврам, Флорин Пьерсикларни шоду-хуррамлик билан кутиб олди. Улар «Оқ мавр» фильмини кўрсатишади.

«Монголкино» студиясининг раҳбари Ванган ҳамда Британия кино продюсерлари уюшмаси фестиваль комитетининг бош директори Жон Стейплтон ва унинг ватандоши кино танқидчи Дэвид Робинсон Ўзбекистонга азиз меҳмон бўлиб келишди. Улар олиб келган фильм «Ҳар нарсанинг ўз вақти бор» деб аталади.

Бирлашган Араб Республикаси кинематографиясининг арбоблари Ўзбекистонга ўзларининг «Интиқом» ва «Жаннатдан қувилган» фильмларини, Италия кино санъати ходимлари «Улар солдатлар кетидан боришди» картинасини юбордилар.

Шундай қилиб, фестиваль фильмларининг ўзбек элидаги намойиши бошланди. Бу фильмлар 22 июлда Тошкентдаги бир неча кинотеатрда кўрсатилди. Лекин шу куни фестиваль тантаналарининг маркази Санъат саройида бўлди. Бу саройнинг катта экрани ҳиндларнинг «Сангам» фильмига бериб қўйилди.

Муҳаббат ва дўстликни тараннум қилувчи бу фильм билан танишиш сира кутилмаган қувончли воқеа билан бошланди. Бош ролни ижро этган Раж Капур экранда кўринишдан аввал Сарой саҳнасига чиқиб келди. Йиғилган кишилар талантли актёр ва режиссёрни гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди. Унинг энг яхши асарлари тинчлик ва инсонпарварлик ғоялари билан суғорилган.

Раж Капур илтифот учун чин юракдан ташаккур билдиргач, Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон халқларини бир-бирига боғлаб турган жуда яқин дўстлик иплари тўғрисида гапиради. У, шундай учрашув ўзи учун катта бахт эканини айтди. Раж Капур ўз нутқини ўзбек тилида тамомлаб совет томошабинларига муҳаббат изҳор қилди, уларга бахт-саодат тилади.

Худди шу куни IV Халқаро кинофестиваль қатнашчилари «Ўзбекфильм» студиясида бўлишди. Улар ўзларининг ўзбекистонлик ҳамкасблари қилаётган ижодий ишлар билан ғоят қизиқиб танишишди, уларнинг янги асарларини, шу жумладан «Улуғбек юлдузи» ва «Сен етим эмассан» кинофильмларидан кўрсатилган парчаларни томоша қилишди. (ЎзТАГ).

Вьетнам Демократик Республикаси. Ханойда Совет Иттифоқининг ёрдами билан политехника институти қурилмоқда. Бу ерда мамлакат халқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрланадиган бўлади. Мазкур институт қурилиб ишга тушгач, унда 2500 дан ортиқ студент таълим олади. Суратда: институтнинг ёш қурувчилари.

В. Соболев фотоси
(ТАСС фотохроникаси).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Телевизион янгиликлар** (ўзбек ва рус тилларида).

Рус тилида: 18.30 — **Голубой огонёк**, 19.20 — **Улар учун жавобгармиз** (ота-оналар учун илмий-оммабоп фильм), 19.30 — **Палата** (бадиий фильм).

20.55 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.00 — **Пойтахтимиз меҳмонлари.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — **Андижон область Охунбобоев номли муздрамкомедия театрининг хайрлашув гастроллари** — 24/VII да **Равшан ва Зулхумор**, 25/VII да **Холисхон.** Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/VII да **Чио-Чио-Сан**, 25/VII да кундуз **Мирандолина**, кечқурун **Фауст.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бўлинган учиш — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 1 ва 5 яримда).

Қора бизнес — «ИСКРА» (кундуз соат 4-20 минутгача).

Жаннатда охирги тун — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Улуғ Ватан уруши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Бир севги қиссаси — «ЎЗБЕКИСТОН (кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЗКУЛЬТУРА ИНСТИТУТИ

1965/66 ўқув йили учун
КЕЧКИ БЎЛИМГА
СТУДЕНТЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Институт: **физкультура ва спорт ўқитувчиларини тайёрлайди.** Ўқиш муддати — 5 йил.

Ўрта мактаб ҳажмида маълумотли, соғлом эркак ва хотин-қизлар қабул қилинади.

Институтга кирувчилар: жисмоний тайёргарликдан — танлаган спорт туридан, гимнастика, енгил атлетика ва сузишдан, химиядан (оғзаки), физикадан (оғзаки), ўзбек тили ёки рус тили ва адабиётидан (ёзма) имтиҳон топширадилар.

КЕЧКИ ТРЕНЕРЛАР МАКТАБИГА
ўқувчилар
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб: **спорт турларидан тренерлар тайёрлайди.** Ўқиш муддати — 4 йил.

Тренерлар мактабига тўлиқсиз ўрта мактаб ҳажмида маълумотли ҳамда танлаган спорт туридан: сузиш, бокс, қиличбозлик, кураш ва оғир атлетикадан камида иккинчи спорт разряди бўлган ҳамма ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Тренерлар мактабига кирувчилар: жисмоний тайёргарликдан — танлаган спорт туридан, гимнастика, енгил атлетика ва сузишдан, рус тилидан (диктант), рус тили ва адабиётидан (оғзаки) имтиҳон топширадилар.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: етуклик аттестатининг асл нусхаси, таржимаи ҳол, 3х4 сантиметр ҳажмида 5 та фотокарточка, турар жойдан справка, соғлиги ҳақида 286-форма медицина справкаси, ГТО гувоҳномаси, класcификация билети, меҳнат дафтарчасининг копияси, кейинги иш жойидан характеристика. Паспорт ва ҳарбий билет шахсан келтирилади.

Аризалар 31 июлгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Охунбобоев кўчаси, 6-уй.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 10600. Индекс 64969. Нашр. № 1810.